

උද්භිද විද්‍යාත්මක වර්ගීකරණය

කුලය - ඇලියේසියේ (Alliaceae)

ගණය - ඇලියුම් (Allium)

උද්භිද විද්‍යාත්මක නාමය - ඇලියුම් සීපා (*Allium cepa*)

01. හැඳින්වීම

2003 අංක 22 දරණ බීජ පනත හඳුන්වාදීම තුළින් උසස් ගුණාත්මයේ බීජ භාවිතා කිරීම මඟින් බෝග නිෂ්පාදිතාවය උපරිම තත්වයට නැංවීම අපේක්ෂා කෙරේ. මෙම පනත මඟින් ගොවියාගේ මෙන්ම බීජ නිෂ්පාදකයාගේ ද අයිතිය සුරක්ෂිත කෙරේ. මෙම පනත ක්‍රියාත්මක කිරීමේ බලධාරියා කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් වන අතර ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතනය බීජ සහතික කිරීම හා පැළෑටි සංරක්ෂණ මධ්‍යස්ථානය යටතේ ඇති බීජ සහතික කිරීමේ සේවය වේ.

දැනට මෙම බෝගයේ බීජ නිෂ්පාදනයට පෞද්ගලික අංශයේ සැලකිය යුතු දායකත්වයක් පවතින බැවින් බීජ නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේදී කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව හා පෞද්ගලික අංශය අතර සමීප සම්බන්ධතාවයක් ගොඩනැගී ඇත. එලෙස පෞද්ගලික අංශය මූලිකව නිෂ්පාදනය කරනු ලබන දේශීය බීජ සඳහා හොඳ මිලක් හා ඉතා විශාල ඉල්ලුමක් පවතී. තවද පෞද්ගලික අංශය මඟින් ආනයනය කරනු ලබන ගුණාත්මක විදේශීය බීජ සඳහා ද ඉල්ලුමක් පවතී.

මෙම වාර්ෂික ගුණාත්මක බීජ සැපයුම තවත් ඉහළ නැංවීම ජාතික අවශ්‍යතාවයකි. එබැවින් ආර්ථික වශයෙන් ලාභදායී ව්‍යාපාරයක් ලෙස ඔබට ගුණාත්මක ලොකු ලුහු බීජ නිෂ්පාදන කර්මාන්තයට අවතීර්ණ විය හැක.

02. බීජ නිෂ්පාදනය ඇරඹීම

ඔබ වාණිජ බීජ නිෂ්පාදකයකු වීමට අදහස් කරන්නේ නම් බීජ පහතට අනුකූලව කටයුතු කළයුතු වේ.

ඒ සඳහා

- බීජ පහතේ ලියාපදිංචි වීම
- මූලික බීජ කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවෙන් ලබා ගැනීම
- මහා ලෙස වගා පාලනය
- විනිවිද භාවයකින් යුතුව වාර්තා තබා ගැනීම
- අලෙවිකරණය තෙක් නිවැරදිව ගබඩා කිරීම සිදුකළ යුතුය

මෙම කාර්යයන් සිදුකරන අයුරු සවිස්තරව පහත දැක්වේ.

2.1. බීජ පහතේ ලියාපදිංචි වීම

පහතේ ලියාපදිංචි වීම සඳහා අයදුම් කළ යුතු අතර ඒ සඳහා ඉල්ලුම්පත් කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ සියළුම බීජ සහතික කිරීමේ ප්‍රාදේශීය සේවා කාර්යාල වලින්, ගන්නොරුව බීජ සහතික කිරීමේ සේවයේ බීජ පහත කර්යාලයෙන් සෘජුවම හෝ තැපෑලෙන් හෝ කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ වෙබ් අඩවිය වන www.agridept.gov.lk හා www.scsdoa.lk මගින් ලබාගත හැක.

ලියාපදිංචි කිරීම

- දේශීය කටයුතු සඳහා - රු. 1,000.00
- ආනයනික කටයුතු සඳහා - රු. 2,500.00
- දේශීය හා ආනයනික කටයුතු සඳහා - රු. 3,500.00
- ලියාපදිංචිය වලංගු කාලය වසර 02
- ලියාපදිංචිය අළුත් කිරීම සඳහා ලියාපදිංචිය අවසන් වීමට මසකට හෝ ඊට පෙර නැවත නියමිත ගාස්තුව ගෙවා ඉල්ලීම් කළ යුතුයි.

පහතේ ලියාපදිංචි වීම හා අළුත් කිරීම සඳහා අදාල ගාස්තු දිවයින පුරා පිහිටි ඕනෑම ලංකා බැංකු ශාඛාවකින් හෝ මහජන බැංකු ශාඛාවක් මගින් පහත දැක්වෙන ගිණුම් අංක වලින් කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්ගේ ආදායම් රැස් කිරීමේ ගිණුමට බැරවන සේ ගෙවීම් සිදුකළ හැකිවේ.

ගිණුම් අංක

ලංකා බැංකුව - 0007042565
මහජන බැංකුව - 057-1001-39027201

එම ගෙවීම් සිදුකළ ලදුපත හා සම්පූර්ණ කරන ලද 118 පොදු ආකෘති පත්‍රයක් ද (මෙම පොදු ආකෘති පත්‍රය අදාල බීජ සහතික කිරීමේ සේවයේ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය මඟින් ඔබ වෙත ලබාදෙනු ඇත.) එමඟින් අදාල ප්‍රදේශයේ කෘෂිකර්ම උපදේශක මඟින් නිර්දේශ කරන ලද අයදුම් පත්‍රය එම ප්‍රදේශයේ බීජ සහතික කිරීමේ සේවයේ ස්ථානභාර නිලධාරී වෙත ලබාදීම සිදුකළ යුතු වේ. එම ස්ථානභාර නිලධාරී විසින් නිර්දේශ කරන ලද අයදුම්පත් හා ලදු පත් නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ, බීජ සහතික කිරීමේ සේවය, තැ.පෙ අංක 3, ගන්නොරුව ප්‍රධාන කාර්යාලය වෙත ලියාපදිංචි තැපෑලෙන් හෝ රැගෙන විත් භාර දෙනු ඇත.

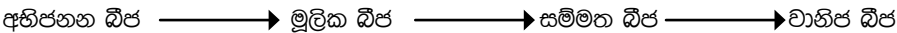
පනතේ සඳහන් කොන්දේසි හා නියමයන් කඩ කළ විට හා ලියාපදිංචියේ දක්වා ඇති විධි විධාන උල්ලංඝනය කර ඇති විට ලියාපදිංචිය අවලංගු කිරීම හා දඬුවම් කිරීම කළ හැකිවේ.

2.2 මූලික බීජ ලබාගැනීම

සෑම වාණිජ බීජ නිෂ්පාදකයකුම තම බීජ වගාව ආරම්භ කිරීම සඳහා කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය අංශය මඟින් නිපදවනු ලබන මූලික බීජ ලබාගත යුතු වේ. (ඇමුණුම 2 බලන්න)

ලොකු ලුහු බෝගය කෙරේ බෝගයක් ලෙස සලකනු ලැබුව ද බීජ සහතික කිරීමේ ක්‍රියාවලියේදී ලොකු ලුහු සඳහා වන බීජ පංති අභිජනන, මූලික, සම්මත හා වාණිජ ලෙස සලකනු ලැබේ.

මෙම මූලික බීජ නිෂ්පාදනය කරනුයේ කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ පර්යේෂණ අංශ මඟින් පාරිශුද්ධ පෙලපතකින් නිපදවනු ලබන අභිජනන බීජ ගුණනය කර ලබාගන්නා බීජ වලිනි.

2.3 බීජ ගුණාත්මය පාලනය

මෙයින් අදහස් කරනුයේ බීජ පහතට අනුකූලව ඉහළ ගුණාත්මයෙන් යුක්තව නිෂ්පාදනය කර සැකසූ බීජ, අදාල නිර්දේශිත ප්‍රමිතීන් සඳහන් ලේඛලයක් සමඟ ගොවීන් අතට පත් කිරීමයි.

ගුණාත්මය පාලනය කිරීම සඳහා අනුගමනය කළහැකි ක්‍රමවේදයන් දෙකකි.

1. කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ බීජ සහතික කිරීමේ සේවයේ ලියාපදිංචි වීමෙන් ගුණාත්මය පාලනය කර ගැනීම
2. බීජ නිෂ්පාදකයා විසින්ම ගුණාත්මය පාලනය කිරීම

බීජ නිෂ්පාදකයා විසින් ගුණාත්මය පාලනය කිරීමේදී බීජ පහත මඟින් පහවා ඇති අවම ප්‍රමිතිය පවත්වා ගැනීමේ වගකීම, බීජ නිෂ්පාදකයා සතුය. පහත උල්ලංඝනය කිරීම දඬුවම් ලැබිය හැකි වරදකි. පහත උල්ලංඝනය කිරීම නිසා දඬුවම් ලැබිය හැකි අවස්ථා පහත දැක්වේ.

- ලියාපදිංචියට අදාල කොන්දේසි හා නියමයන් උල්ලංඝනය කිරීම
- ගුණාත්මක නොවන බීජ අලෙවි කිරීම

2.4. විනිවිද භාවය සුරකින සේ වාර්තා තබා ගැනීම

ගුණාත්මය තහවුරු වන පරිදි, නියමිත ප්‍රමිතියට අනුකූලව නිෂ්පාදනය කරන ලද ලොකු ලුහු බීජ තොග අලෙවි කරන තුරු පහත දැක්වෙන ආකාරයට ක්‍රියාකළ යුතුය.

- නිෂ්පාදිත කන්නය, නිෂ්පාදිත දිනය, තොග අංක, ගබඩා විස්තර ආදී වශයෙන් සියළු තොරතුරු ඇතුළත්ව, ක්‍රමානුකූලව වාර්තා තබාගත යුතුයි.
- බලයලත් නිලධාරීන් පරීක්ෂාව සඳහා පැමිණි අවස්ථාවල මෙම වාර්තා ඔවුන්ට ඉදිරිපත් කිරීමට බීජ පහත යටතේ ඔබ නීතිමය වශයෙන් බැඳී සිටින අතර ඔවුන් විසින් ලබාදෙන උපදෙස් අනුව කටයුතු කළ යුතු වේ.

03. ගුණාත්මක ලොකු ලුහු බීජ

ප්‍රභේද පාරිශුද්ධතාවයෙන් යුතු උසස් පැළවීමේ ශක්තියක් ඇති වල් බීජවලින් තොර හිසමිත ප්‍රමිතියෙන් යුත් බීජ ගුණාත්මක බීජ වේ.

3.1 ගුණාත්මක ලොකු ලුහු බීජවල පවතින ලක්ෂණ

ගුණාත්මක බීජ සතු ලක්ෂණ හඳුනාගෙන තිබීම බීජ නිෂ්පාදන කාර්යයන් සාර්ථක කර ගැනීමට බෙහෙවින් ඉවහල් වේ. එම ප්‍රධාන කරුණු පහත දැක්වා ඇත.

- ඉහළ ප්‍රවේණික පාරිශුද්ධතාවයක් තිබීම (ප්‍රභේදයට ආවේණික වූ ලක්ෂණ පැවතීම)
- වෙනත් ප්‍රභේද මිශ්‍ර වී නොතිබීම
- ප්‍රභේද පාරිශුද්ධතාවය තිබීම. (මෙය පවත්වා ගැනීම සඳහා ප්‍රභේද අතර පර පරාගනය වලක්වා ගත යුතුය. ඒ සඳහා අවශ්‍ය වෙන් කිරීමේ පරතරයන් හිසමිත අයුරින් පවත්වා ගත යුතු වේ.)
- උසස් බීජ දිරියක් තිබීම
- ඉහළ භෞතික පාරිශුද්ධතාවය (බොල් බීජ, වල් බීජ, අපද්‍රව්‍ය ආදිය අවම වීම)
- රෝග හා පළිබෝධ හානි වලින් තොරවීම

3.2 ගුණාත්මක බීජ භාවිතයේ වාසි

- නිරෝගි ශක්තිමත් ඒකාකාරී පැළ ගහණයකින් යුත් වගාවක් ලබා ගැනීමට හැකිවීම
- රෝග, පළිබෝධ හා වල් පැළ පාලනය සඳහා වැයවන මුදල අවම වීම
- ගුණාත්මය ඉහළ වැඩි අස්වැන්නක් ලැබීම තුලින් වැඩි ආදායමක් ලබාගත හැකි වීම

04. ගුණාත්මක ලොකු ලුහු බීජ නිෂ්පාදනය

4.1 හැඳින්වීම

ලෝකයේ වගා කරන ප්‍රධාන වාණිජ බෝග අතරට ගැහෙන ලොකු ලුහු ආහාර රසවත් කිරීමේදී ඉතා වැදගත් වන කුළු බඩු බෝගයක් වන අතර ශ්‍රී ලංකාවේ දෛනික ආහාර සඳහා අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් වී ඇත. මෙය සලාදයක් වශයෙන් ද, පිසූ චළචළවක් වශයෙන් ද ජනප්‍රිය වී පවතී. මධ්‍යම ආසියානු සම්භවයක් සහිත මෙම බෝගය මඟින් ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂි ආර්ථිකයට ලැබෙන දායකත්වය ඉමහත්ය. එහිසා දේශීය ලොකු ලුහු වගාවන් සඳහා ගුණාත්මක බීජ භාවිතය තවදුරටත් ඉහළ නැංවීමට කටයුතු කළ යුතු අතර එමඟින් ඉහළ ඵලදායිතාවයක් ලබා කරගත හැකිවේ. එහෙත් වෙනත් බෝග හා සැසඳීමේදී ලොකු ලුහු ශාකය ද්වි වාර්ෂික බැවින් බීජ නිෂ්පාදනය සඳහා කන්න 2ක් අවශ්‍ය වේ. එහිදී එක්

කන්තයකදී බල්බ හිෂ්පාදනයත්, ඉතිරි කන්තයේදී බල්බ සිටුවා බීජ හිෂ්පාදනයත් සිදු කෙරේ. ලෝකු ලුහු ගුණාත්මක බීජ හිෂ්පාදනය සාපේක්ෂව අපහසු මෙන්ම ඉහල පිරිවැයක් ද යෙදවිය යුතු වගාවක් වන නමුත් ඉහළ ලාභාංශයක් ලබාගත හැකි බැවින් ජනප්‍රිය වගාවකි.

4.2 වර්තමාන තත්වය (2012)

ජාතික පරිභෝජන අවශ්‍යතාවය	මෙ.ටො.	200,500
වගා වපසරිය	හෙක්.	5,386
දේශීය හිෂ්පාදනය	මෙ.ටො.	83,561
සාමාන්‍ය අස්වැන්න	හෙක්.ට මෙ.ටො.	15.5
ආනයනය	මෙ.ටො.	145,912
ජාතික බීජ අවශ්‍යතාවය	මෙ.ටො.	40395
ගුණාත්මක බීජ නිකුත් කිරීම	මෙ.ටො.	0002

(මූලාශ්‍රය ජන ලේඛණ හා සංඛ්‍යා ලේඛණ දෙපාර්තමේන්තුව)

නිර්දේශිත බීජ හිෂ්පාදන ක්‍රම අනුගමනය කිරීම තුලින් ලෝකු ලුහු බීජ හිෂ්පාදනයේ නිරත ගොවීන්ට උපරිම බීජ අස්වැන්නක් ද විකුලින් ඉහල ආදායමක් ද ලබා ගැනීමට හැකි වේ. ඒ නිසා ලෝකු ලුහු බීජ හිෂ්පාදන ගොවීන් ජනත දක්වා ඇති ක්‍රම පිළිපැදීම වඩාත් යෝග්‍ය වේ. බීජ හිෂ්පාදනය සාර්ථක කරගැනීමට ලෝකු ලුහු වගාව පිළිබඳව ලබා ඇති දැනුම හා පළපුරුද්ද ඉතා වැදගත්ය.

ලෝකු ලුහු බීජ හිෂ්පාදනය කිරීම මිරිස්, බෝංචි ආදී බෝගවල බීජ නිපදවීමේ ක්‍රියාවලියට වඩා භාත්පසිත්ම වෙනස්ය. මෙහිදී මූලික අදියර ලෙස කෘෂිකම් දෙපාර්තමේන්තුව මඟින් සහතික කරන ලද මූලික සත්‍ය බීජ ලබාගෙන පළමු ලෝකු ලුහු බල්බ වගාව ලබාගත යුතුය.

දෙවන අදියරේදී එම ලෝකු ලුහු බල්බ වලින් උචිත බල්බ තෝරාගෙන වගාව පිහිටුවීමෙන් සත්‍ය බීජ හිෂ්පාදනය කිරීම කළයුතු වේ. තවද බීජ හිෂ්පාදන වගාවට අවශ්‍ය බල්බ නිපදවා ගැනීමට යොදා ගන්නා මූලික බීජ ඇති බව තහවුරු කරගත යුතුය. ලෝකු ලුහු බල්බ ලබාගෙන බීජ වගාව ඇරඹන්නේ නම් අදාල බල්බ, මූලික බීජ යොදා හිෂ්පාදනය කළ බවට තහවුරු කරගත යුතුවේ.

4.3 පාංශු හා දේශගුණික අවශ්‍යතා

ශ්‍රී ලංකාවේ වියළි හා අතරමැදි කලාපයන්හි වාරි තත්ත්ව යටතේ උස් බිම්වල හා කුඹුරු ඉඩම්වල සාර්ථකව බල්බ නිෂ්පාදනය සිදුකළ හැකි අතර මහ කන්නයේ පොලිතීන් ගෘහ තුල බීජ නිෂ්පාදනය සිදු කරයි. ඒ අනුව හොඳින් ජලවහනය සිදුවන වැලි සහිත ලෝම පසක් මෙන්ම සෙන්ට්‍රිගේඩ් අංශක 25-30 අතර උෂ්ණත්වයක් හා අස්වනු වියළීමේදී වියළි පාරිසරික තත්ත්වයක් තිබීම ලොකු ලුහු බීජ නිෂ්පාදනයේදී වැදගත් සාධකයන් වේ.

4.4 ගුණාත්මක බීජ නිපදවා ගන්නා ආකාරය

දිවා කාලයේ දිගු බව, උෂ්ණත්වය සහ වර්ෂාපතනය ලොකු ලුහු වගාවේ බල්බ අස්වැන්න කෙරෙහි බලපාන ප්‍රධාන දේශගුණික සාධකයන්ය. වගාව ආරම්භයේදී මෙන්ම අස්වනු නෙළන අවදියේදී වියළි උණුසුම් කාලගුණයක් පැවතීම අතිශයින් වැදගත් වේ. මෙම දේශගුණික තත්ත්ව පවතින වියලි කලාපයේ යල කන්නයේදී ජල සම්පාදන තත්ත්ව යටතේ ලොකු ලුහු බල්බ නිෂ්පාදනය සාර්ථකව සිදුකළ හැකි වේ. මව් බල්බ නිපදවීම සඳහා බීජ තෝරා ගැනීමේදී කන්න තුනක් හෝ වැඩි ගණනක් දේශීය වශයෙන් වගාකර නිපදවූ පුසාරෙඩ්, රාම්පුර් හෝ දඹුල්ල වරණය වැනි ප්‍රභේදයක බීජ යොදා ගැනීම සුදුසු වේ.

නිර්දේශිත ප්‍රභේද

දැනට ගොවීන් බහුල ලෙස වගා කරන ප්‍රභේද කීපයක ලක්ෂණ පහත දක්වා ඇත.

දඹුල්ල වරණය

කොළ පැහැති, අළු ගඟිය අඩු පත්‍ර සහිත වේ. රෝස/ලෝකඩ පැහැති බල්බ පැහැලි ගෝලාකාර හැඩයකින් යුක්ත වේ. සැර අධික වන අතර බල්බ වැඩි කාලයක් තබා ගත හැකිය. සහන බීජ නිෂ්පාදනයට උචිත ප්‍රභේදයකි. දින 90-100 කදී අස්වැන්න ලබාගත හැකිය.

පුෂාණ්ඩ

බල්බ ලා රෝස පැහැති වේ. අධික සැර බවකින් යුක්තය. බල්බවල හැඩය පැතලි ගෝලාකාර වේ (flatter globe). දින 85-90 ක දී අස්වනු නෙලිය හැකි වන අතර මෙම බල්බ ද කල් තබා ගැනීමේ හැකියාව වැඩිය. තවද දේශීය තත්ව යටතේ බීජ නිෂ්පාදනයට වඩාත් උචිත ප්‍රභේදයකි.

සත්‍ය බීජ තවත් කර වීම තවත් බල්බ කෙණ්‍රයේ සිටුවීමෙන් පසු දින 90-100 කදී පමණ පරිනත මව් බල්බ ලබාගත හැකිවේ. වම මව් බල්බ වසන්තිකරණයෙන් පසුව කෙණ්‍රයේ සිටුවා දින 30කින් පමණ මල් පිපීම ආරම්භ වේ.

හම්පුර

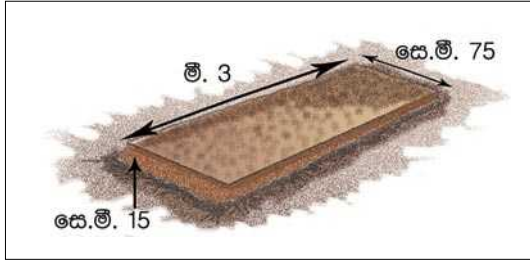

බල්බ ලා රෝස පැහැති වන අතර අධික සැර බවකින් යුක්තය. දින 85-90 ක දී අස්වනු නෙලිය හැකි වන අතර මෙම බල්බ කල් තබා ගැනීමේ හැකියාව ද වැඩිය. මෙයද දේශීය තත්ව යටතේ බීජ නිෂ්පාදනයට උචිත ප්‍රභේදයකි.

A. මව් බල්බ නිෂ්පාදන වගාව නඩත්තු කිරීම

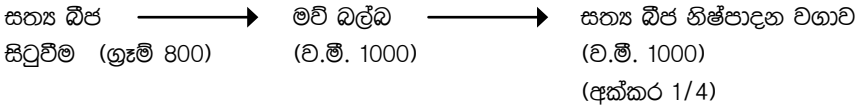
i. වගාව පිහිටුවීම

මව් බල්බ වගාවේ ආරම්භය: ඉතා හොඳින් පිලියෙල කළ තවානක තෝරා ගත් ගුණාත්මක බීජ තවත් කළ යුතු වේ. තවාන පහත දැක්වා ඇති පරිදි සැලසුම් කර ගන්න.

ii. බීජ අවශ්‍යතාවය

වර්ග මීටර් 1000 ක (අක්කර 1/4) සත්‍ය බීජ වගාවක් සඳහා අවශ්‍ය මව් බල්බ නිෂ්පාදනය කර ගැනීමට අවම වශයෙන් වර්ග මීටර් 1000 ක මව් බල්බ වගාවක් පිහිටුවිය යුතුය. ඒ සඳහා අවශ්‍ය බීජ පැළ ලබා ගැනීමට මූලික සත්‍ය බීජ ග්‍රෑම් 800 පමණ අවශ්‍ය වේ. ඒ සඳහා මීටර් 3×0.9 (අඩි 10×3) ප්‍රමාණයේ තවාන් පාත්ති 20 ක් පමණ පිළියෙල කරගත යුතු වේ (බීජ පේලි ආකාරයට යොදන්නේ නම්).

iii. තවාන පිළියෙල කිරීම

නිරෝගී හා දැඩි බවකින් යුත් බීජ පැළ නිපදවා ගැනීම සඳහා තවාන් පාලනය විශේෂ අවධානයකින් යුතුව සිදු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. පෙර කන්නයේ ලොකු ලුහු හෝ රතු ලුහු වගා නොකළ, හොඳින් හිරැවිලිය වැටෙන, මනා ජලවහනයක් පවතින සාරවත් පසක් සහිත භූමියක් තවාන සඳහා මෙන්ම වගා කිරීමේ ක්ෂේත්‍රය සඳහා ද තෝරා ගැනීමේදී වැදගත් වේ. බීජ තවාන් කිරීමට සති 3-4 ට පෙර සෙ.මී. 20 (අඟල් 8) පමණ ගැඹුරට පස පෙරලා ගැනීම සුදුසුය. පසෙහි ඇති ගල් බොරළු ඉවත් කර, පාත්තියකට හොඳින් දිරාපත් වූ ගොම හෝ කොම්පෝස්ට් පොහොර කුඩු 2 හෝ 3 ක් (කිලෝ ග්‍රෑම් 6-8 ක්) බැඟින් යොදා හොඳින් පස සමඟ මිශ්‍ර කර ගත යුතුවේ.

iv. තවාන් කාලය

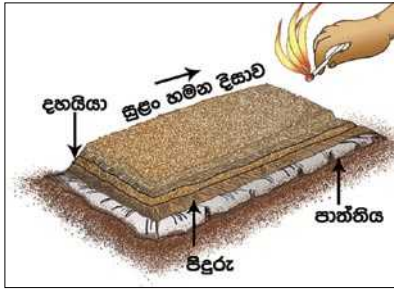
බීජ තවාන් කිරීමට වඩාත් සුදුසු වන්නේ මාර්තු මැද සිට අප්‍රේල් අග දක්වා කාලයයි. ලොකු ලුහු ශාකය දිගු දිවා කාලයට හොඳින් ප්‍රතිචාර දක්වන බැවින් වර්ෂයේ ජූනි මස තුන්වන සතිය වන විටදී ලොකු ලුහු ශාකවල උපරිම වර්ධනයක් ලබාගත හැකිවන සේ බීජ පැළ සිටුවීම සැලසුම්කර තවාන ආරම්භ කළයුතු වේ. එතෙක් බීජ පැළ ක්ෂේත්‍රයේ සිටුවීමේ සිට අස්වනු හෙළීම දක්වා ගතවන කාලය මාස තුනක් පමණ වන හෙයින්, බල්බ වගාව පිහිටු වන

කලාපයේ පවතින දේශගුණික තත්වය සලකා, බල්බ වගාවේ අස්වනු නෙලීම වියලි කාලගුණයක් සහිත අවස්ථාවකදී සිදුකළ හැකි වන සේ තවන ආරම්භ කිරීම ඉතා වැදගත් වේ.

v. තවන් පාත්ති ජීවානුහරණය

තවන් පසෙහි ජීවත්වන වගාවට අහිතකර රෝග කාරක ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් විනාශ කිරීම මෙහි අරමුණයි. මේ සඳහා පහත සඳහන් ක්‍රමයන්ගෙන් එකක් භාවිතා කළ හැකිය.

තවන් පිළිස්සීම

හොඳින් තෙත් කර ගත් පාත්තිය මතට රූප සටහනේ ආකාරයට සෙ.මී. 5 (අඟල් 2) පමණ ඝනකමට වියලි පිදුරු සහ දහයිසා තට්ටු 2 බැඟින් මාරුවෙන් මාරුවට ඇතිරීම කළ යුතුය. ඉන්පසු සුළං හමන දිශාවට ප්‍රතිවිරුද්ධ දිශාවෙන් ගිනි තබා තවන් පාත්තිය හොඳින් පුළුස්සා ගැනීම අවශ්‍යය. හොඳින් පිළිස්සූ පසුව ඉතිරිවන අළු වලින් අඩක් ඉවත් කර පස සියුම්ව සකස් කර ගැනීම අවශ්‍ය වේ. පස සකස් කර ගැනීමේදී පාත්තියේ සෙ.මී. 7.5-10 (අඟල් 3-4) ට වඩා ගැඹුරට (ඉන් ගැඹුරට ඇති පස ජීවානුහරණය නොවී තිබිය හැකි හිසා) පස පෙරළීම නොකළ යුතුය.

රසායන ද්‍රව්‍ය යෙදීම

වියලි තත්වයේ ඇති තවන් පාත්තියට දිලීර නාශකයක් යෙදීමෙන් තවන් පසේ ජීවත්වන රෝග කාරක දිලීර විනාශ කළ හැකිය. මේ සඳහා කැප්ටාන්, තිරාම් හෝ හෝමායි යන දිලීර නාශකයකින් ග්‍රෑම් 25 ක් ජලය ලීටර් 15 ක මිශ්‍ර කර මීටර් 3x0.9 (අඩි 10x3) ප්‍රමාණයේ පාත්තියකට යෙදීම ප්‍රමාණවත්ය.

vi. තවාන් පාත්තියට පොහොර යෙදීම

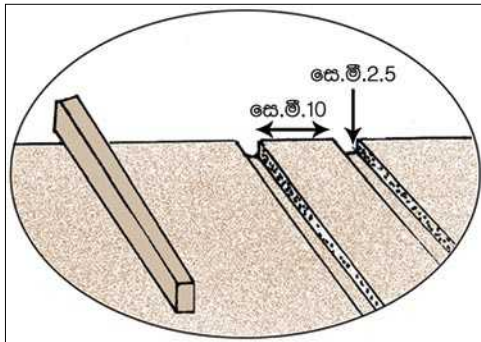
බීජ තවාන් කිරීමට දිනකට පෙර මීටර් 3×0.9 (අඩි 10×3) ප්‍රමාණයේ පාත්තියක් සඳහා රසායනික පොහොර ලෙස යූරියා ග්‍රෑම් 15, ත්‍රිත්ව සුපර් පොස්පේට් (ටී.ඒ.පී) ග්‍රෑම් 30 ක් හා මියුරියේට් ඔෆ් පොටෑෂ් (එම්.ඕ.පී) ග්‍රෑම් 15 ක් යොදා පස සමඟ මිශ්‍ර කර ගැනීම අවශ්‍ය වේ. එලෙස පොහොර මිශ්‍ර කිරීමේදී දු පස සෙ.මී. 7.5-10 (අඟල් 3-4) කට වඩා වැඩියෙන් පෙරලීම සිදු නොකළ යුතු වේ.

vii. බීජ ප්‍රතිකාර කිරීම

බීජ මගින් පැතිරී තවානේදී ඇති විය හැකි බොහෝ දිලීර රෝග තත්ත්වයන් වළක්වා ගැනීමට, බීජ ප්‍රතිකාර කිරීම අවශ්‍ය වේ. මේ සඳහා කැප්ටාන්, තිරාම් හෝ හෝමායි (තයෝෆනේට් මිතයිල් 50, තිරාම් 30 ඩබ්.පී.) යන දිලීර නාශකයකින් ග්‍රෑම් 1 ක් බීජ ග්‍රෑම් 80 කට මිශ්‍ර කිරීම ප්‍රමාණවත්ය.

බීජ තවාන් කිරීම

තවානේ චිකිතකට සෙ.මී. 10 ක (අඟල් 4) පරතරය සහිතව පේළි දිගේ බීජ දමන්න. මේ සඳහා සෙ.මී. 2.5 (අඟල් 1) පමණ පැතලි පතුලක් සහිත ලී පටියක් භාවිතා කර සෙ.මී. 01 (අඟල් 0.5) පමණ ගැඹුරු ඇලි පාත්තියේ පළල් අතට සකස් කර වම ඇලි මත බීජ තවාන් කළ යුතුය. බීජ තවාන් කිරීමේදී එක මත එක පහිත නොවන සේ ඇලි මත හොඳින් විසිරී යන පරිදි බීජ දමා පීචානුහරණය වූ පස්වලින්ම වසා හොඳින් තද කළ යුතුය. මෙම තවාන් මතට සෙ.මී. 2.5 ක (අඟල් 1 ක) පමණ වනසේ අළුත් පිදුරු තට්ටුවක් යොදා වසුන් කිරීම කළ යුතුවේ.

ix. තවාන් නඩත්තුව

බීජ තවාන් කළ දින සිට අවශ්‍යතාවය පරිදි දින 20ක් පමණ වන තෙක් තවානෙහි ප්‍රශස්ථ තෙතමනයක් නඩත්තු කිරීමට හැකි වනසේ හොඳින් ජලය යෙදීම කළ යුතු වේ. දින 5-7 කදී බීජ පැළවීම ආරම්භ වන විටම පිදුරු වසුනු ප්‍රවේශමෙන් ඉවත් කොට බීජ පැළ පේලි අතරට පමණක් පිදුරු යොදා වසුන් කිරීම අවශ්‍ය වේ. මෙමඟින් තවානේ තෙතමනය තවදුරටත් ආරක්‍ෂාවන අතර බීජ පැළවල වර්ධනය ද සතුටුදායක වේ. මෙහිදී තද වැසි වලින් බීජ පැළ ආරක්‍ෂා කර ගැනීමට තවාන් ආවරණය කිරීම වැදගත්ය. (මේ සඳහා රූප සටහනේ ආකාරයට පොලිතින් ආවරණයක් භාවිතා කළ හැක).

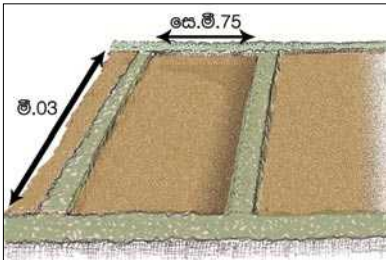
තවාන් කාලය තුලදී වල් පැළ මර්ධනය රෝග සහ පළිබෝධ පාලනය කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. තවානේ පැළවල වර්ධනය දුර්වලව පවති නම් එක් පාත්තියකට යුරියා ග්‍රෑම් 15ක් ජලය ලීටර් 4 1/2 (ගැලුම් 1) ක දියකර මල් බාල්දියකින් යෙදීම කළ හැක. එහෙත් පත්‍රවල තැවරී ඇති පොහොර පිරිසිදු ජලය යොදා සෝදා හැරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

සති 4 ක් පමණ වයස් වූ පත්‍ර 3-4 ක හොඳින් වැඩුණු බීජ පැළ කෂේත්‍රයේ සිටුවීමට සුදුසු වන අතර තවානේ තිබෙන අවසන් සතියේදී ජලය යෙදීම සීමා කිරීම හා ක්‍රමානුකූලව ආලෝකයට හිරාවරණය වන කාල සීමාව ඉහළ නංවා පැළ දැඩි කර ගැනීම සිදුකළ යුතු වේ.

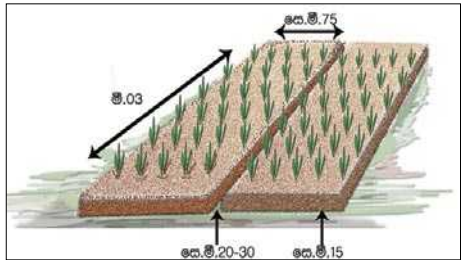
x. කෙණ්ට්‍රයේ වගාව පිහිටුවීම

ලොකු ලුහු මව් බල්බ නිෂ්පාදන වගාව සඳහා, හොඳින් ජලය බැස යන සාරවත් ගැඹුරු ලෝම පසක් තිබීම වැදගත් වේ. වගා කිරීමට අපේක්ෂිත කෙණ්ට්‍රයෙහි සෙ.මී. 30 (අඩියක්) පමණ ගැඹුරට පස පෙරලා එහි ඇති ගල් බොරළු ආදිය ඉවත් කර ගත යුතු වේ. වගා බිමේ ඇටවරා, කලාඳුරු වැනි බහුවාර්ෂික භූගත කොටස් සහිත වල් පැළ තිබේ නම් ඒවා මර්දනය කර ගැනීම ඉතා වැදගත් වේ.

xi. පාත්ති සකස් කර ගැනීම

ගිල්වූ පාත්ති

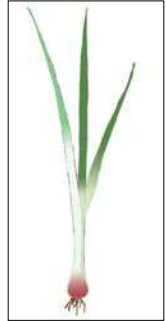

උස් පාත්ති

ජල සම්පාදන ආකාරය අනුව මීටර් 3ක් දිග හා සෙ.මී. 75 ක් පළල උස් හෝ ගිල්වූ පාත්ති සාදා ගැනීම යෝග්‍ය වේ. පාත්ති 2ක් අතර සෙ.මී. 30 ක (අඩියක්) පරතරයක් තිබීම ප්‍රමාණවත්ය. එක් පාත්තියකට හොඳින් දිරා ගිය ගොම හෝ කොම්පෝස්ට් පොහොර කුඩු 2-3 ක් (කිලෝ ග්‍රෑම් 8-10) පමණ යොදා පසට හොඳින් මිශ්‍රකර ගැනීම වැදගත්ය. බීජ පැළ සිටුවීමට දින 2 කට පෙර රසායනික පොහොර ලෙස යුරියා කිලෝ ග්‍රෑම් 6.5, ටී.එස්.පී. කිලෝ ග්‍රෑම් 10 ක් හා එම්.ඕ.පී. කිලෝ ග්‍රෑම් 5 ක් එකට මිශ්‍ර කොට වර්ග මීටර් 1000 ක වපසරියකට යොදා පස සමඟ හොඳින් මිශ්‍ර කිරීම අවශ්‍ය වේ. ඉහත පරිදි කාබනික පොහොර සහ නිර්දේශිත රසායනික පොහොර ප්‍රමාණය පමණක් යෙදූ වගාවන්ගෙන් ලබා ගන්නා මව් බල්බ වැඩි කලක් ගබඩාකර තබාගත හැකිවේ. වගාවට අධිකව යුරියා පොහොර යෙදීම නොකළ යුතුවේ.

xii. බීජ පැළ සිටුවීම

තවානෙන් බීජ පැළ ගැලවීමට පෙර, තවාන් පාත්ති හොඳින් තෙත් කොට පැළවලට හානි නොවන සේ බීජ පැළ ගලවා ගැනීම කළ යුතු වේ. වගාවේ ප්‍රවේණි පාරිශුද්ධතාවය පවත්වා ගැනීම සඳහා තෝරා ගනු ලබන බීජ පැළ ඒකාකාරී වීම සහ ප්‍රභේදයට අනුකූල ලක්ෂණ වලින් යුක්ත හිරෝගි බීජ පැළවීම අනිවාර්ය වේ. තවද තෝරා ගනු ලබන බීජ පැළවල පත්‍ර 3 ක් හෝ ඊට වැඩි ගණනක් තිබීම හා බල්බ ආරම්භය සලකුණු වී තිබීම අනිවාර්ය වේ.

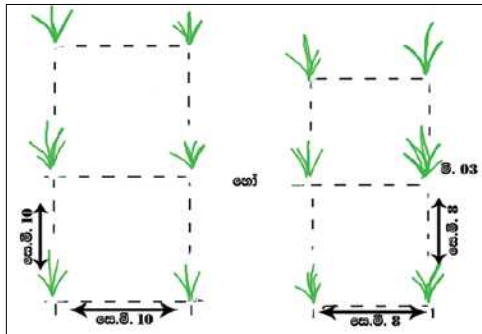
යුදුවීමට යුදු පැළයක්

xiii. බීජ පැළ සඳහා කළ යුතු ප්‍රතිකාර

වගාවේදී ඇති විය හැකි බොහෝ දිලීර රෝග තත්ත්වයන් පාලනය කර ගැනීම සඳහා තෝරා ගත් බීජ පැළවල බල්බ පහත සඳහන් එක් දිලීර නාශකයකින් කුමන හෝ එකකින් දක්වා ඇති බර ප්‍රමාණය (ග්‍රෑම්), ජලය ලීටර් 10 ක දියකර එම ද්‍රාවණයේ විනාඩි 30 ක් ගිල්වා තැබීම වැදගත් වේ.

තයෝලනේට් මීතයිල් 70% ඩබ්.පී.	ග්‍රෑම් 20
තිරාම් 80% ඩබ්.පී.	ග්‍රෑම් 15
තයෝලනේට් මීතයිල් 50%, ඩබ්.පී.+තිරාම් 30% ඩබ්.පී.	ග්‍රෑම් 18

xiv. පැළ සිටුවීමේ පරතරය

පැළ සිටුවීමට පෙර පාත්ති ඉතා හොඳින් තෙත් කළ යුතු වේ. ඉන් පසු ප්‍රතිකාර කර ඇති බීජ පැළ සෙ.මී. 10x10 (අගල් 4x4) පරතරය සිටින සේ එක් ස්ථානයක එක් පැළයක් බැඟින් සිටුවීම කළ යුතුවේ. පැළ සිටුවීමේදී ගැඹුරට සිටුවීම නොකළ යුතු අතර විය සෙ.මී. 1-1.5

අතර වීම වඩා සුදුසුය. පැළ සිටවූ වහාම පූර්ව නිර්ගමන වල් නාශකයන් වන ඇලක්ලෝර් හෝ ඔක්සිෆ්ලුවෝර්ගෙන් යෙදීම මඟින් වගාවේ පළමු දින 10-14 කාලයේදී වල්පැළ ඇතිවීම පාලනය කළ හැකිවේ.

xv. ජල සම්පාදනය

බීජ පැළ සිටුවා සතියක් පමණ ගතවන තෙක් කේන්ද්‍රයේ ප්‍රශස්ථ තෙතමනයක් පවත්වා ගැනීම වැදගත්ය. මෙහිදී කේන්ද්‍රයේ පවතින තෙතමන ප්‍රමාණය භූමියේ ජලය බැස යාම "කලාපයේ පවතින දේශගුණික ලක්ෂණ වැනි සාධක සලකා" පළමු මාසයේදී දින 2-3 ට වරක් ද ඉන් පසුව දින 4-5 ට වරක් බැඟින් ද ජල සම්පාදනය කිරීම අවශ්‍ය වේ. අස්වැන්න නෙළීමට සති 2 ට පමණ පෙර ජල සම්පාදනය නතර කිරීමෙන් හොඳින් පදම් වූ මව් බල්බ ලබා ගත හැකි වේ (හොඳින් පදම්වූ මව් බල්බ වැඩි කලක් අවම භාගියකින් යුතුව ගබඩා කර තැබිය හැක).

xvi. මතුපිට පොහොර යෙදීම

බීජ පැළ සිටුවා සති 3 දී යූරියා පොහොර කිලෝ ග්‍රෑම් 6.5 ක් ද, බීජ පැළ සිටුවා සති 6 දී යූරියා පොහොර කිලෝ ග්‍රෑම් 6.5 ක් හා මියුරියේට් ඔෆ් පොටෂ් කිලෝ ග්‍රෑම් 2.5 ක් වර්ග මීටර් 1000 ක වපසරියක වගාවකට ප්‍රමාණවත්ය. පස හොඳින් තෙත්ව ඇති විට පාත්තිවල ඒකාකාරව විසිරෙන සේ පොහොර යෙදීම කළ හැක. පොහොර යෙදීමට පෙර වගාවේ වල් පැළ ගලවා ඉවත් කිරීම මඟින් වගාවේ හොඳ වර්ධනයක් අපේක්ෂා කළ හැකි වේ.

xvii. නුසුදුසු පැළ ඉවත් කිරීම

වගාවේ වර්ධක අවධියේදී හා බල්බ ඇති වන අවස්ථාවන් වලදී ප්‍රභේදයේ ලක්ෂණවලට අනුකූල නොවන හා රෝග හා පළිබෝධ ආසාදිත පැළ ගලවා ඉවත් කිරීම මඟින් වගාවේ ප්‍රවේණි පාර්ශුද්ධිතාවය හා නිරෝගී භාවය පවත්වා ගත හැකි වේ.

රෝග හා පළිබෝධ පාලන ආරක්ෂණ විධි

නිර්දේශිත වගා ක්‍රම අනුගමනය කිරීම මඟින් සාර්ථක වගාවක් ලබා ගැනීමට හැකිවන අතර නිරන්තර වගා පරීක්ෂාව මව් බල්බ වගාවන් නඩත්තුවේ දී ඉතා වැදගත් වේ. අහිතකර පරිසර තත්ත්වයන් වලදී රෝග සහ පළිබෝධ හානි ඇති විය හැක.

xviii. රෝග පාලනය

a. දිලීර වගන් සිදුවන බලබ කුණුවීම

ෆියුසේරියම්, (*Fusarium* spp.) පිතියම් (*Phythium* spp.) සහ ස්ක්ලෙරෝටියම් (*Sclerotium* spp.) විශේෂවල දිලීර මගින් මෙම තත්ත්වය ඇති කරයි.

රෝග ලක්ෂණ

පහලින් පිහිටි පත්‍ර කහ පාට වීම, මුල් මැරියාම සහ බල්බ කුණුවීම රෝග ලක්ෂණ වේ.

රෝග පාලනය

- රෝගී වගාවන් හරහා හිරෝගී වගාවලට ජලය හැරවීම සිදු නොකිරීම
- ජලවහනය දියුණු කිරීම
- රෝගී පැළ පස් සමඟ වගාවෙන් ඉවත් කර, වීම ස්ථානය හා අවට පස තෙමීයන පරිදි පහත දිලීර නාශකයක් යෙදීම

රසායනික නම	වර්ග මීටර් 10 කට යෙදිය යුතු ග්‍රෑම් ප්‍රමාණය (ජලය ලීටර් 50 ක දියකර)
තිරාම් 80 % ඩබ්.පී.	70
තයෝෆනේට් මිතයිල් 50% ඩබ්.පී.+තිරාම් 30 % ඩබ්.පී.	50

b. බැක්ටීරියා වගන් බලබ කුණුවීම

රැල්ස්ටෝනියා (*Ralstonia* spp.) හා අර්වින්නියා (*Erwinia* spp.) නැමැති බැක්ටීරියා විශේෂ මෙම රෝගයේ රෝග කාරක ලෙස ක්‍රියා කරයි.

රෝග ලක්ෂණ

පස මට්ටමෙන් පත්‍ර කඩා වැටෙන අතර, බල්බය තුළ මෘදු කුණුවීමක් ඇති වේ. මෙහිදී බල්බය පිටතින් තදකළ විටදී ඇතුළත ඇති කුණු වූ කොටස් පහසුවෙන් චලියට පැමිණේ. මෙවැනි රෝගී බල්බවල, ගෙන්දගම් ගඳට සමාන ගඳක් වහනය වේ. සත්‍ය කඳේ හරස් කැපුමක් යොදා වතුර විදුරුවකට දැමූ විට කැපුම් පෘෂ්ඨයෙන් සුදු පැහැති බැක්ටීරියා ශ්‍රාවය පිටතට ගලා වන ආකාරය දැකගත හැකිවේ.

දිලීර මඟින් සිදුවන බල්බ කුණුවීමට වඩා වේගයෙන් මෙම රෝගය පැතිරෙයි. මෙම තත්ත්වය ඇති වූ වගාවකින් ලබාගන්නා මව් බල්බ බීජ නිෂ්පාදන වගාවන් සඳහා සුදුසු නොවන හෙයින් මේ තත්ත්වය ඇතිවීම පාලනය කිරීම ඉතාමත්ම වැදගත්වේ.

රෝග පාලනය

- මෙම රෝගී තත්ත්වය සඳහා රසායනික ප්‍රතිකාර නැත
- රෝගී වගාවන් හරහා නිරෝගී වගාවලට ජලය හැරවීමෙන් වැළකිය යුතු වේ
- වගාව තුළ ජලවහනය දියුණු කිරීම මඟින් මෙම තත්ත්වය ඇතිවීම පාලනය කළ හැක

C. දම් පැල්ලම් රෝගය

මිල්ටිනේරියා පෝරි (*Alternaria porrii*) දිලීර විශේෂය මඟින් මෙම රෝගය ඇති වේ.

රෝග ලක්ෂණ

පත්‍ර මත දුඹුරු පැහැ මධ්‍යයක් සහිත දම් පැහැති දාරයකින් යුත් අක්‍රමවත් ලප ඇතිවේ. එම ලප මත වලයාකාර කළු පැහැති දිලීර බීජානු දැකිය හැකිවේ. තවද හානිය උග්‍ර වූ විට පත්‍ර මැලවී විසළී යයි. රෝග ආසාදිත වූ මව් බල්බ, බීජ හිෂ්පාදන වගාවට කිසිසේත්ම සුදුසු නොවේ.

බීජ හිෂ්පාදන වගාවන්හි දී පත්‍ර සහ මල් හටු මත කුඩා සුදු පැහැති ලප ඇති වේ. පසුව මෙම ලප විශාල වී එකිනෙක සම්බන්ධ වේ. අවසානයේදී දුඹුරු පැහැයට හුරු දම් පැහැති පැල්ලම් බවට පත් වී එම ස්ථානයෙන් මල් හටුව හෝ පත්‍ර කැඩී යයි. මලේ පුෂ්පිකාවලට ආසාදනය වූ විට ඒවා විසළී යයි.

රෝග පාලනය

රෝග ලක්ෂණ දක්නට ඇති විට පහත සඳහන් නිර්දේශිත දිලීර නාශක මාරුවෙන් මාරුවට යෙදීම කළ යුතුවේ.

රසායනික නම	යෙදිය යුතු ප්‍රමාණය (ජලය ලී. 10 ට)
ක්ලෝරොතැලොනිල් 50 එස්.සී.	මි.ලී. 30
ප්‍රොපිනෙබ් 70% ඩබ්.පී.	ග්‍රෑම් 20
ටෙබ්‍රියුකොනසෝල් 25 ඊ.සී.	මි.ලී. 5.5
මැන්කොසෙබ් 80% ඩබ්.පී.	ග්‍රෑම් 20
පයිරක්ලෝස්ට්‍රොබීන් +මෙටිරාම් 60 ඩබ්.පී.	ග්‍රෑම් 20
ඊලුසිනාම් 50 එස්.සී.	මි.ලී 10

d. පත්‍ර දැඟ්බ රෝගය/ ඇන්ත්‍රැක්නෝස් රෝගය/ ඩීස්කෝ රෝගය

පත්‍ර දැඟ්බ රෝගය

ඇන්ත්‍රැක්නෝස් රෝගය

රෝග කාරකය

කොලෙටොට්‍රිකම් ග්ලොස්පොරයිඩස් (*Colletotrichum gloeosporioides*) නැමති දිලීරය මඟින් ඇති වේ.

රෝග ලක්ෂණ

පත්‍ර හා මල් නටුව මත ගිලුණු සුදුපැහැති ලප දක්නට ලැබෙන අතර එම ලප මතුපිට බීජාණු නිපදවන කළු පැහැති බීජාණුධානි වලයාකාරව ඇසීරී තිබෙනු දක්නට ලැබේ. මල් නටුවේ ගෙලට ආසාදනය වූ විට මේරීමට ප්‍රථම බීජ නොසෑදී මල් නටුව කඩා වැටේ. පැළ කුඩා අවදියේදී රෝගය වැළදුන විට පත්‍ර කහ වී දැඟර ගැසී ශාකයේ ගෙල ප්‍රදේශයෙන් කඩාවැටෙන අතර බල්බ කුඩා වී කුණුවේ.

රෝග පාලනය

මෙම රෝගයේ ආරම්භක අවධිය වන සුදු පැහැති කුඩා ලප නිරීක්ෂණය වූ වහාම පහත සඳහන් නිර්දේශිත දිලීර නාශක මාරුවෙන් මාරුවට යෙදීම රෝග පාලනයට වැදගත් වේ.

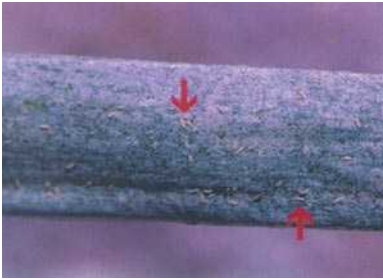
රසායනික නම	යෙදිය යුතු ප්‍රමාණය (ජලය ලී. 10 ට)
ක්ලෝරොතැලොනිල් 50 එස්.සී.	මි. ලී. 30
මැන්කොසෙබ් 80% ඩබ්.පී.	ග්‍රෑම් 20
තයෝෆනේට් මිතයිල් 70% ඩබ්.පී.	ග්‍රෑම් 06
ඊලිසිනාම් 50 එස්.සී.	මි. ලී. 10
පයිරක්ලෝස්ට්‍රොබීන මෙටිරාම් 60 ඩබ්.පී.	ග්‍රෑම් 20

මව් බල්බ සඳහා නිර්දේශිත විශේෂ දිලීර නාශක ප්‍රතිකාරකය

මව් බල්බ නිෂ්පාදනයට පමණක් යොදා ගන්නා වගාවන් වලදී පමණක් බල්බ ගැලවීමට සති 3ට පමණ පෙරදී හා පත්‍රවල කොළ පැහැය පවතින විටදී කාබෙන්ඩිසීම් දිලීර නාශකයෙන් ග්‍රෑම් 7 ක් ජලය ලීටර් 10 ක දියකර වගාවට යෙදීමෙන් ගබඩා කාලය තුලදී ඇතිවන දිලීර හානි අවම කර ගත හැකි වේ.

xix. පළිබෝධ පාලනය

a. ලුහු පැළමැස්කා (*Thrips tabaci*)

ලුහු වගාවන් ආශ්‍රිතව බහුලව දැකිය හැකි කහ පැහැයට හුරු දුඹුරු පැහැති මි.මි. 1 ක් පමණ දිග කෘමියෙකි.

හානිය

වගාවේ ඕනෑම අවස්ථාවක හානිය ඇතිවිය හැක. මෙම සතුන් ලුහු පත්‍රයේ අපිචර්මය සුරා යුෂ උරා බොයි. එවිට පත්‍රය මත ඇතිවන සුදු පැහැති සිරිම් ලකුණු වලින් හානිය හඳුනා ගත හැකි අතර හානිය වඩාත් උග්‍ර වූ විට පත්‍ර ඇඹිරී වියලී යයි. හානියට පාත්‍ර වූ වගාවන්හි බල්බ කුඩාවී අස්වනු අඩුවේ. අධික වියලි කාලගුණයක් පවතින ජූලි-අගෝස්තු මාසවලදී පැළමැස්කාගේ හානිය අධික වේ.

බීජ ලබාගැනීම සඳහා නඩත්තු කරනු ලබන වගාවන්හි මල්වලට හානි කිරීම නිසා බීජ අස්වැන්න අඩුවන අතර බීජවල පැළවීමේ හැකියාව ද අඩුවේ.

හානිය පාලනය

- උසස් ගුණාත්මයෙන් යුත් බීජ භාවිතාකර නිසි පරිදි තවාන් නඩත්තු කර තිරෝගී දිරිමත් පැළ ලබා ගැනීම
- වගාව නියමිත කාලයට ආරම්භ කිරීම
- වියලි කලාපයේ යල කන්නයේ නම් මාර්තු වන විට තවාන් කෙණ්‍රයේ පිහිටුවා අප්‍රේල්/මැයි වන විට වගාව කෙණ්‍රයේ පිහිටුවිය යුතුයි. එවිට ජූලි-අගෝස්තු

මාස වලදී පැළ මැක්කාගේ හානිය දරුණු මට්ටමකට පත්වීම අවම කරගත හැකිවේ.

- වගාවට අධික ලෙස යුරියා පොහොර නොයොදා නිර්දේශිත ප්‍රමාණයට පොහොර භාවිතය
- විසිරුම් ජල සම්පාදන ක්‍රම භාවිතය
- වගාව අවට ඇති වල් පැළෑටි ඇතුළු විකල්ප ධාරක ශාක විනාශ කිරීම
- ශ්‍රීස් තැවරෑ ඇලෙන සුළු කහ පැහැති උගුල් භාවිතය
- නිර්දේශිත කෘමිනාශක නියමිත ප්‍රමාණ වලින් හා නියමිත කාලාන්තර වලින් යෙදීම

කෘමි නාශකය	ජලය ලීටර් 10 ට
තයක්ලොප්‍රිඩ් 24 එස්.සී.	මි.ලී. 10
ඉම්ඩක්ලොප්‍රිඩ් 20 එස්.එල්.	මි.ලී. 10
ෆිප් රොනිල් 5 එස්.සී.	මි.ලී. 10

ලුහු දළඹුවන් (*Spodoptera litura*, *Spodoptera exigua*)

දුහුඹුව

කිටයා

ලුහු වගාවට ස්පොඩොප්ටොරා ලිටියුරා හා ස්පොඩොප්ටොරා එක්සිගුවා නමින් හැඳින්වෙන දළඹු විශේෂ දෙකක් හානි සිදු කරයි.

ස්පොඩොප්ටොරා ලිටියුරා විශේෂයේ සුහුඹුලා මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ සලඹයෙකි. ඉදිරි පියාපත් වල දුඹුරු තිත් ඇත. අපර පියාපත් සුදු පාටයි. කීටයා අඳුරු අළු හෝ කොළ පැහැයට හුරු කළු පාට වන අතර ශරීරයේ පූර්ව කොටසේ කළු පැහැති පටියක් ඇත. සම්පූර්ණයෙන් වැඩුණු කීටයා මි.මි. 40-50 දිගයි. පිලා අවධිය පසෙහි ගත කරයි.

ස්පොඩොප්ටොරා එක්සිගුවා විශේෂයේ සුහුඹුලා දුඹුරු පැහැති සලඹයෙකි. අළුවත් දුඹුරු පැහැ පූර්ව පියාපත් වලින් හා දිළිසෙන සුළු අපර පියාපත් වලින් සමන්විත වේ. ලපටි කීටයින් ලා කොළ පැහැතියි. වැඩුණු කීටයින් අඳුරු කොළ පැහැතියි. සම්පූර්ණයෙන් වැඩුණු කීටයා මි.මි. 37-50 පමණ දිගයි. පිලා අවධිය පසෙහි ගත කරයි.

හානිය

දළඹු විශේෂ දෙකෙහි කීටයින් දැනු පත්‍ර කොපුව තුලට වී කොළ පැහැති කොටස් කා දමයි. මෙම දළඹුවන් රාත්‍රී කාලයේ දී වඩාත් ක්‍රියාශීලී වේ. ගහනය වැඩි වූ විට හානිය ඉතා සීඝ්‍රයෙන් සිදුවී වගාව සම්පූර්ණයෙන්ම විනාශ විය හැකියි. ස්පොඩොප්ටොරා චක්සිගුවා විශේෂයේ දළඹුවන් දැනු බල්බවලට ද හානි කරයි. මෙම දළඹු විශේෂ බීජ ලබාගැනීම සඳහා හඩත්තු කරනු ලබන වගාවන්හි මල්වලට ද හානි කරයි.

හානිය පාලනය

- බිත්තර කැඳලි සහිත ශාක කොටස් හා දළඹුවන් චිකතු කර විනාශ කිරීම
- බෝග අවශේෂ හා ධාරක ශාක විනාශ කිරීම
- හානිය උග්‍ර ලෙස පවතින ප්‍රදේශවල පැළ සිටුවන අවස්ථාවේදී, කාබොෆිසුරාන් කැට හෙක්ටියාරයකට කිලෝ ග්‍රෑම් 15-20 පසට යෙදීම
- වැඩුණු වගාවන් සඳහා නිර්දේශිත කෘමිනාශක භාවිතා කිරීම

කෘමි නාශකය	මිශ්‍රණය ජලය ලී. 10ට
ක්ලෝල්ලුවිසිසුරෝන් 5 ඊ.සී.	මි.ලී. 10
ඩයසිනෝන් 50 ඊ.සී.	මි.ලී. 50
ඉමමෙක්ටින් බෙන්සොපීට් 5 එස්.පී.	ග්‍රෑම් 4
මෙටාල්ලම්සෝන් 24 එස්.සී.	මි.ලී. 25

අස්වනු හෙළීම

බල්බ මෝරන විට බල්බයට මඳක් ඉහලින් ගෙල ප්‍රදේශයෙන් කඩා වැටීම ආරම්භ වේ. වගාවේ 50% කට වඩා වැඩි පැළ ප්‍රමාණයක ගෙල කඩා වැටෙනු පසු ඉතිරි පැළ ද ලැල්ලක් භාවිතා කර ප්‍රවේශමෙන් පැළ මත තද කිරීමෙන් තලා ගැනීම අවශ්‍ය වේ. මෙවැනි කෙණ්ත්‍රයන් පදම් කිරීම සඳහා සහි දෙකක් පමණ ජලසම්පාදනය සිදුනොකර හඩත්තු කළ යුතු අතර අස්වැන්න හෙලු පසු වගා බිමෙහිම හෝ සුදුසු වියලි ස්ථානයක තබා සෘජු නිරූපිලිය නොවැටන සේ මඳ පවනේ වියලීමට සැලැස්විය යුතුය. මේ ආකාරයට

බල්බ හොඳින් පදම්කර ගැනීම තුලින් බල්බවල ගුණාත්මය හා ගබඩා කර තබා ගැනීමේ හැකියාව ඉහළ නංවා ගත හැකිවේ. බල්බයේ ගෙල කොටසෙහි කොළ පැහැය නැති වී පිදුරු පැහැයට හැරුණු පසුව බල්බයට හානි නොවන පරිදි ගෙල කොටසේ අඟලක් පමණ ඉතිරි කොට වියලි පත්‍ර කපා ඉවත් කළ යුතුවේ.

B. සත්‍ය බීජ නිෂ්පාදනය

i. බීජ නිෂ්පාදන වගාව සඳහා මව් බල්බ තේරීම

වගාවේ මව් බල්බ අස්වැන්නේ කුඩාම සහ විශාලම බල්බයන් ඉවත් කර මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ බල්බ වලින් පහත ලක්ෂණ පෙන්නුම් කරන බල්බ එකින් එක ඉතා සුපරිභාකාරීව තෝරා ගැනීම ඉතා වැදගත්වේ.

1. ප්‍රභේදයට අනුකූල හැඩය ඇති ඒක කේන්ද්‍රික හොඹෙදුනු බල්බ වීම
2. ප්‍රභේදයට අදාළ පැහැයෙන් යුක්ත වීම
3. ගෙල ප්‍රදේශය හොඳින් වැසී තිබීම
4. බල්බවල පිටතින්ම ඇති ආවරණ පොතුවලට හානි නොවූනු බල්බ වීම
5. රෝග හා පලිබෝධ ආසාදනයන්ගෙන් මුලුමනින්ම තොරවීම

ii. මව් බල්බ ගබඩා කිරීම

හොඳින් වාතාශ්‍රය ඇති වියලි සිසිල් ස්ථානයක බල්බ ගබඩා කළ යුතුය. තවද ගබඩාව තුලදී මියන් හෝ වෙනත් පලිබෝධකයන්ගෙන් බල්බ වලට කිසිදු හානියක් නොවන ස්ථානයක් විය යුතුය. මෙහිදී විශේෂයෙන් පිළියෙල කළ කම්බි දැල් සහිත රාක්කවල උපරිම වශයෙන් බල්බ 2-3 ක ඝනකම ඇතිව පවතින ලෙස බල්බ අතුරා ගත යුතුය (රූප සටහන බලන්න). බල්බ වසන්තිකරණය සඳහා යොදා ගන්නා තෙක් අවම වශයෙන් සතිපතා බල්බ හොඳින් නිරීක්ෂණය කර පැළවීමට හාපනය වූ හෝ හානි වූ හෝ කුණු වූ බල්බ හා කුණුවීම ආරම්භවන බල්බ තෝරා ඉවත් කිරීම අනිවාර්ය වේ. වර්ෂාව දිගටම පවතින විට ගබඩාව තුලට උණුසුම් වාතය/දුම් යැවීම සිදු කළ හැකිවේ.

iii. මව් බල්බ වසන්තිකරණය

බීජ වගාව පිහිටුවීමට නියමිත කාලය පිළිබඳව සැලකිලිමත් වී ඒ අනුව ගබඩා කාලය අවසානයේදී ලැබෙන ගුණාත්මක මව් බල්බ වසන්තිකරණය සඳහා යොමු කළ යුතු වේ. මෙහිදී උෂ්ණත්වය සෙන්ටිග්‍රේඩ් 10-13 පවතින ප්‍රදේශවල සති 2-3ක් තැබීම මඟින් මව් බල්බ වසන්තිකරණය කළ හැක. නැතහොත් සාපේක්ෂ ආර්ද්‍රතාව පාලනය කළ හැකි ශීත ගබඩාවක තැබීම මඟින් ද සිදු කළ හැකිය. මෙහිදී මව් බල්බ සියල්ල ඒකාකාරී ලෙස වසන්තිකරණය සිදුවූ බවට සෑහීමකට පත්විය යුතු වේ. මව් බල්බ වසන්තිකරණයේදී සිදු වනුයේ බල්බවල පුෂ්ප අංකුර හට ගැනීම උත්තේජනය වීමයි. තවද බීජ නිෂ්පාදන වගාවේ ඒකාකාරීව මල් පිපීම සිදුවීමටත් එක් මව් ශාකයකින් මල් කිහිපි වැඩි සංඛ්‍යාවක් ලබා ගැනීමත් මව් බල්බ වසන්තිකරණයේ අරමුණු වේ.

iv. මව් බල්බ සඳහා කළ යුතු ප්‍රතිකාර

බීජ නිෂ්පාදන වගාවේදී ඇති විය හැකි බොහෝ දිලීර රෝග තත්ත්වයන් පාලනය කර ගැනීම සඳහා වසන්තිකරණය කරන ලද මව් බල්බ පහත සඳහන් දිලීර නාශකයක් දක්වා ඇති ප්‍රමාණය (ග්‍රෑම්), ජලය ලීටර් 10 ක දියකර එම ද්‍රාවණයේ විනාඩි 30 ක් ගිල්වා තැබීම වැදගත්ය.

තයෝෆනේට් මිතයිල් 70% ඩබ්.පී.	ග්‍රෑම් 20
තිරාම් 80% ඩබ්.පී.	ග්‍රෑම් 15
තයබෙන්ඩසෝල් 45% ඩබ්.පී.	ග්‍රෑම් 25
තයෝෆනේට් මිතයිල් 50% ඩබ්.පී.+තිරාම් 30% ඩබ්.පී.	ග්‍රෑම් 18

v. මව් බල්බ සිටුවීම

මෙහිදී මව් බල්බ නිෂ්පාදන වගාව සඳහා යොදාගත් ආකාරයට භූමිය තෝරා ගැනීම හා පාත්ති සකස් කර ගැනීම කළයුතු වේ. පාත්ති සකස් කරන අවස්ථාවේදී වර්ග මීටරයට කිලෝ ග්‍රෑම් 3-4 පමණ වැටෙන පරිදි හොදින් දිරාපත් වූ ගොම හෝ කොම්පෝස්ට් පොහොර යොදා පස සමඟ මිශ්‍ර කිරීම අවශ්‍ය වේ. මෙයට අමතරව මූලික පොහොර වශයෙන් බල්බ සිටුවීමට දින 2කට පමණ පෙර වර්ග මීටර 1000 කට ටී.එස්.පී. කිලෝ ග්‍රෑම් 10ක් ද එම්.ඕ.පී. කිලෝ ග්‍රෑම් 5ක් ද මිශ්‍ර කොට පසට යෙදීම අවශ්‍ය වේ.

vi. මව් බල්බ සිටුවීමේ පරතරය

සියුම් මතුපිටක් ලැබෙන සේ සකස් කරන ලද පාත්තිවල ප්‍රතිකාර කරගත් බල්බ සෙ.මී. 22.5×22.5 (අඟල් 9×9), සෙ.මී. 30×15 අඟල් (12×6) හෝ සෙ.මී. 30×22.5 (අඟල් 12×9) පරතරය සිටින සේ එක් ස්ථානයක එක් බල්බයක් බැඟින් සිටුවීම කළ යුතුය. මෙහිදී බල්බයෙන් 2/3 ක් පමණක් යටවන සේ සිටුවීම කළ යුතුවේ.

vii. බීජ නිෂ්පාදන වගාව නඩත්තු කිරීම

ජල සම්පාදනය, වල් මර්දනය, රෝග හා පළිබෝධ පාලනය මව් බල්බ නිෂ්පාදන වගාවේදී මෙන් සිදුකළ යුතු අතර දැමී පැල්ලම් රෝගය සහ ඇන්ත්‍රැක්ටෝස් රෝගය ඇතිවීම පාලනය කර ගැනීම සඳහා ආරක්ෂක පියවරක් ලෙස නිර්දේශිත දිලීර නාශක දින 10 කට වරක් බැඟින් යෙදීම වඩාත් යෝග්‍ය වේ. එහෙත් වගාවට දින 40 ක් පමණ වන විට මල් පිපීම ආරම්භ වන හෙයින් මල් පරාගනයට පැමිණෙන කෘමීන්ට හානිවීම වැළැක්වීම සඳහා පළිබෝධ නාශක යෙදීම කළ යුත්තේ අත්‍යවශ්‍ය නම් පමණි. සියළුම මල්වල බීජ ප්‍රමාණවත් ලෙස මෝරන තෙක් ජල සම්පාදනය කිරීම අවශ්‍ය වේ.

viii. මතුපිට පොහොර යෙදීම

බල්බ සිටුවා සති 1 දී යුරියා පොහොර කිලෝ ග්‍රෑම් 5 ක් ද සිටුවා සති 6 දී එනම් මල් අංකුර වලින් 80% පමණ මතු වූ පසු යුරියා පොහොර කිලෝ ග්‍රෑම් 7.5 ක් හා මියුරියේට් ඔෆ් පොටෂ් කිලෝ ග්‍රෑම් 2.5 ක් වර්ග මීටර් 1000 ක වපසරියක වගාවකට ප්‍රමාණවත්ය. පස හොඳින් තෙත්ව ඇතිවිට දී පමණක් පාත්තිවල ඒකාකාරව විසිරෙන සේ පොහොර යෙදීම කළ හැක. පොහොර යෙදීමට පෙර වගාවේ වල් පැළ ගලවා ඉවත් කිරීම මඟින් වගාවේ හොඳ වර්ධනයක් අපේක්ෂා කළ හැකි වේ.

ix. මල් පරාගනය

බල්බ සිටුවා සති 3-4 පමණ වන විට මල් අංකුර මතු වීමට පටන් ගන්නා හෙයින් මී මැස්සන් වැනි මල් පරාගනයට හිතකර කෘමීන් ආකර්ශනය කර ගැනීමට පියවර ගත යුතු වේ. බීජ නිෂ්පාදන වගාව අවට ආකර්ශක මල් හට ගන්නා තල, සන්තෙමීස් වැනි ශාක සිටුවා ගැනීම අවශ්‍ය වේ. මල් පිපෙන අවස්ථාවන් වලදී කෘමිනාශක යොදන්නේ නම් කුරුලු පිහාටු හෝ සියුම් කෙඳි සහිත බුරුසුවක් ආධාරයෙන් සියුම් ලෙස මල් පිරිමැදීමෙන් කෘතීම ලෙස මල් පරාගනය කළ යුතුවේ. සියලුම මල්වල ඇති පුෂ්පිකා වැඩි සංඛ්‍යාවක් පිපී අවසන් වන තෙක් දිනපතා මෙය කළයුතු වේ. තවද පරාගනය සඳහා කෘමීන් පැමිණීම ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් ඉහත පරිදි අඛණ්ඩව කෘතීමව පරාගනය කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

x. මල් කඩා වැටීම වැළැක්වීම

මල් හට ගැනීම ආරම්භ වී මල් හට දික්වීමත් සමඟ මල් කඩා වැටීම වැළැක්වීම සඳහා වගාවේ පත්‍රවලට ඉහලින් ආධාරක සැපයිය යුතුය. මේ සඳහා අඟල් 4x4 ප්‍රමාණයේ කොටු සහිත මාළු දැලක් යෙදීම හෝ සහෙල් ලණු ආධාරයෙන් විසතක් යෙදීම සුදුසුය.

xi. වර්ෂාවෙන් හා පින්තෙන් මල් ආරක්ෂා කර ගැනීම

තද වර්ෂාවෙන් හා පින්තෙන් මල්වලට සිදුවන හානි වළක්වා ගැනීම සඳහා පොලිතින් ආවරණයක් යෙදීම කළ යුතුය. තවද මල් මෝරා ඇති විට වර්ෂාවට හසුවීමෙන් මලෙහිදීම බීජ පැළවීම ආරම්භ විය හැකි බැවින් කාලගුණික තත්ත්වය මත මෙම ආවරණ යෙදීම ඉතා අත්‍යවශ්‍ය වේ.

4.4 පසු අස්වනු තාක්ෂණ කටයුතු

අස්වනු නෙලීම

වික් මල් පොකුරක තිබෙන කුඩා මල් (පුෂ්පිකා) වලින් 10-20% පමණ පුපුරා කළු පැහැති බීජ දැස්වන විට මල් නටුවෙන් අඩියක් පමණ කොටසක් සමඟ නෙළා ගැනීම කළ යුතුය. මේ ආකාරයට තුන් වතාවකදී පමණ මුළු වගාවේම මල් නෙළා ගත හැකිය. නොදිත් නඩත්තු කළ වර්ග මීටර් 1000 ක වගාවකින් බීජ කිලෝ ග්‍රෑම් 50-60 ක් ලබා ගත හැකිය.

වියළීම හා සැකසීම

නෙළා ගත් මල් අවිච්චි වේලා අතින් පොඩි කර බීජ වෙන් කර ගැනීම කළ යුතු වේ. බීජ පොලා බොල් බීජ සහ අපද්‍රව්‍ය ඉවත් කර බීජ තෙතමනය 9% ට වඩා අඩුවන තෙක් නැවත වියළා ගබඩා කළ යුතුය.

බීජ වෙන් කිරීම හා ගබඩා කිරීම

බොල් බීජ, අවපැහැ බීජ, අපද්‍රව්‍ය ආදිය පොලා ඉවත් කිරීම සිදුකර තෙතමනය 12% වඩා අඩුවන තෙක් වියළීම අවශ්‍ය වේ. මහා පරිමාණයෙන් බීජ නිෂ්පාදනය සිදු කිරීමේදී බීජ වෙන් කිරීම හා සැකසීම සඳහා සුදුසු යන්ත්‍ර භාවිතා කිරීම ආර්ථිකව වාසිදායක වේ. බීජ සැකසීම සඳහා යන්ත්‍ර භාවිතා නොකරන විටදී අපද්‍රව්‍ය ඉවත් කරගැනීම සඳහා පොළොගැනීම කළ යුතුවේ. මේ සඳහා නියමිත ප්‍රමාණයේ සල්ලුඩ් භාවිතා කළ හැකිවේ. අවපැහැ බීජ සහ ප්‍රභේදයට අයත් නොවන බීජ ඉවත් කිරීම කළ යුතුවේ.

ලොකු ලුහු බීජ ආර්ථිකව ඉහළ වටිනාකමකින් යුත් බැවින් ගුණාත්මයට හානි නොවී කල්තබා ගැනීම සඳහා වියළි සීත ස්ථානයක ගබඩා කර තැබීම කළ යුතුවේ. ලොකු ලුහු කෙටි කාලීනව ගබඩා කරගැනීම සඳහා උෂ්ණත්වය සෙන්ටිග්‍රේට් 12-15 හා ආර්ද්‍රතාවය පිලිවෙලින් 46%-41% ඇති ශීතාගාර යොදා ගැනීම වඩා යෝග්‍ය වේ.

ඇසිරීම

ග්‍රෑම් 500 යේ ඇසුරුම් ලෙස ගේප් 500 පොලිතින් මඬවල ඇසිරීම කළ යුතුය.

ගබඩා කිරීම

කෘමීන්ගෙන් තොර වියළි සිසිල් හා මනා වාතාශ්‍රයක් ඇති ස්ථානයක ගබඩා කිරීම යෝග්‍යයි.

5.0 බීජ ගොවිපලක් සහතික කර ගැනීම

(පොදු කරුණු සඳහා බීජ නිෂ්පාදන ගොවිපලක් බීජ සහතික කිරීමේ සේවාව මඟින් සහතික කර ගැනීම සඳහා අනුගමනය කළ යුතු ක්‍රමවේදය පරිච්චේදය 6 බලන්න)

- නිබිය යුතු අවම වපසරිය වර්ග මීටර් 100ක් විය යුතුය
- ප්‍රභේද දෙකක් අතර නිබිය යුතු අවම පරතරය මූලික පංතියේ බීජ නිෂ්පාදනයේදී මීටර් 1000 ක් ද, සම්මත පංතියේ බීජ නිෂ්පාදනයේදී මීටර් 500 ක් ද වේ
- ලුහු බෝගය කේන්ද්‍ර බෝගයක් ලෙස සලකනු ලබන නමුත් ලුහු සඳහා වන බීජ පත්ති අභිජනන හෙවත් පෙරමුලික, මූලික, සම්මත හා වාණිජ ලෙස සලකනු ලැබේ.
- බීජ තොගයක නියැදියක් බීජ පරීක්ෂණාගාරය මඟින් පරීක්ෂා කර ගැනීම සඳහා නියෝජනය විය යුතු බර ප්‍රමාණය
 1. බීජ තොගයක උපරිම ප්‍රමාණය (බර):- කිලෝ ග්‍රෑම් 10000
 2. නියැදියක නිබිය යුතු බර:- ග්‍රෑම් 80
 3. තෙතමන පරීක්ෂණ නියැදියක බර:- ග්‍රෑම් 25

6.0 බීජ සහතික කර ගැනීම

බීජ පහතට අනුව ශ්‍රී ලංකාව තුළ බීජ සහතික කිරීමේ ක්‍රියාවලිය සිදු කළ හැක්කේ කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ බීජ සහතික කිරීමේ සේවයට පමණි.

6.1 ලෝක ලුහු බීජ සහතික කිරීමේ ක්‍රියාවලිය

ලෝක ලුහු බීජ සහතික කිරීමේ ක්‍රියාවලිය, මිරිස්, බෝංචි ආදී බෝග සහතික කරන ක්‍රියාවලියෙන් තරමක් වෙනස් වේ.

සහතික කිරීමේ ක්‍රියාවලිය තුලදී කේන්ද්‍ර පරීක්ෂා කිරීම පහත අවස්ථා වලදී සිදුකරනු ලැබේ.

1. සත්‍ය බීජ මඟින් මව් බල්බ නිපදවීම.
2. මව් බල්බ ගබඩා කිරීම, සිටුවීම හා වමඟින් සත්‍ය බීජ නිෂ්පාදනය සිදු කිරීම.

බීජ පැළ කේන්ද්‍රයේ සංස්ථාපනය කිරීමෙන් පසු, මල් පිපෙන අවධිය පුෂ්ප මංපර් පරිනත වන අවධියේදී, අස්වනු හෙලීමට ප්‍රථමවත් කේන්ද්‍ර පරීක්ෂා කිරීම් සිදුකරනු ලබයි.

සහතික කිරීමේ ක්‍රමවේදයන් තුලදී, මව් බල්බ සහතික කිරීමේ ක්‍රියාවලිය දැනට රාජ්‍ය අංශයේ ගොවිපල තුළ පමණක් සිදුවන අතර වම අංශ මඟින් මූලික බීජ නිෂ්පාදනය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය සිදුකරනු ලබයි.

මෙහිදී මව් බල්බ සත්‍ය බීජ නිෂ්පාදනය තෙක් ගබඩා කර තැබීමට සිදු වේ. ප්‍රමාණය සැලකීමේදී මව් බල්බ සිල් කිරීම ප්‍රායෝගිකව අපහසුය. ලැබෙන බීජ පරම්පරාව කුමන පරම්පරාවක බීජවලින් නිෂ්පාදනය කල ද මෙවැනි ගැටළු උද්ගතවන හෙයින් පෞද්ගලික අංශය මගින් බීජ නිෂ්පාදනය කිරීමේදී “වෙළඳ බීජ” ලෙස සහතික කිරීම සිදුකරනු ලැබේ. කෙසේ වුවද ඉදිරියේදී පෞද්ගලික අංශය සඳහා ද මවු බල්බ සහතික කිරීමට කටයුතු සැලසුම් කරමින් පවතී.

6.1 බීජ සහතික කිරීමේ සේවය ලබා ගැනීම

බීජ වගාව පිහිටුවා සති 02ක් තුල වගා කාලය, දිනය හා ස්ථානය ප්‍රදේශයේ බීජ සහතික කිරීමේ සේවයේ ප්‍රධාන කාර්යාලයට දැනුම් දෙන්න. අවශ්‍ය තොරතුරු ඇමුණුම 3 හි දක්වා ඇත. මෙම විස්තර www.agridept.gov.lk වෙබ් අඩවියෙන් ද ලබාගත හැක.

බීජ සහතික කිරීමේ කටයුතු සඳහා වෙනමම ගොනුවක් පවත්වා ගන්න

- අදාල තොරතුරු ලැබුණු පසු බීජ සහතික කිරීමේ සේවයේ නිලධාරීන් වගාව ලියාපදිංචි කිරීම සඳහා පැමිණෙනු ඇත
- ලියාපදිංචි කිරීම සඳහා අදාල රිසිට් පත්, ලේබල් ඉදිරිපත් කරන්න
- එම නිලධාරීන් ඔබේ කේන්ද්‍ර පරීක්ෂාකර අවශ්‍ය උපදෙස් ඔබට ලබාදෙනු ඇත. (ලියාපදිංචි කිරීමේ ලියකියවිලි වල පිටපත ද ඔබට ලබාදෙනු ඇත)
- කේන්ද්‍ර පරීක්ෂණ සිදුකර පරීක්ෂණ වාර්තාවේ පිටපතක් ද ඔබට ලබාදෙනු ඇත

ඔබ වෙත ලබාදෙන උපදෙස් වලට අනුව වගාව නඩත්තු කර අවශ්‍ය ප්‍රමිතීන් පවත්වා ගෙනයාම ඔබගේ වගකීමකි. අදාල ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව වගාව නඩත්තු නොකළහොත් ඔබගේ කේන්ද්‍රය ප්‍රතිකේෂ වනු ඇත. එවිට බීජ නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය සිදුකළ නොහැක.

- අවසානයේ බීජ ක්‍රමාණුකූලව ගබඩාවක අසුරා නියැදි ලබාගැනීමට බීජ සහතික කිරීමේ සේවයේ නිලධාරීන්ට දැනුම් දෙන්න
- බීජ සහතික කිරීමේ නිලධාරීන් බීජ බල්බ තොගය නියෝජනය වන පරිදි නියැදි ලබාගෙන මුළු තොගය මුද්‍රා තබනු ඇත
- නියැදි බීජ පරීක්ෂණාගාරයෙන් පරීක්ෂා කර වාර්තා ලබාදෙන තුරු තොගය විලෙසම තබාගන්න. එතෙක් බීජ අලෙවි කිරීමෙන් වලකින්න

- බීජ පරීක්ෂණ වාර්තාවේ පිටපතක් ඔබ වෙත ලබාදෙන අතර ප්‍රතිඵල අනුව සමත් වී ඇත්නම් (ඇමුණුම 4) බීජ සහතික කිරීමේ සේවයේ නිලධාරීන් විසින් අදාල තොගයට ලේබල් යොදා සියලුම මළ වෙන් වෙන්ව මුද්‍රා තබනු ඇත
- ප්‍රතිඵල අනුව ප්‍රතික්ෂේප වුවහොත් අලෙවි කිරීමෙන් වැලකී ලබාදී ඇති උපදෙස් අනුව කටයුතු කරන්න. ප්‍රතිඵල වාර්තාවෙන් ප්‍රතික්ෂේප වුවහොත් ඊට හේතු ප්‍රතිඵල වාර්තාවේ සඳහන් කර ඇත
- ඒ අනුව තෙතමනය වැඩි නිසා හෝ අපද්‍රව්‍ය වැඩි නිසා ප්‍රතික්ෂේප වූ අවස්ථාවල එම තොගය නැවත විශ්ලා හෝ පිරිසිදු කර අදාළ ගාස්තු ගෙවා නැවත පරීක්ෂා කරවා ගැනීමේ අවස්ථාව ඇත
- ක්ෂේත්‍ර ප්‍රමිතීන් හා බීජ පරීක්ෂණාගාර ප්‍රමිතීන් සඳහා ඇමුණුම 04 බලන්න

ඉහත සෑම අවස්ථාවකදීම අවශ්‍ය උපදෙස් බීජ සහතික කිරීමේ සේවයේ නිලධාරීන් විසින් ලබාදෙනු ඇත.

බීජ සහතික කිරීමේ සේවයේ ලේබල් භාවිතා නොකර නිෂ්පාදකයාගේම ලේබල් යොදන අවස්ථාවේ දී යොදන ලේබලයේ ආකෘතියක් බීජ සහතික කිරීමේ සේවයේ බීජ පහත කාර්යාලයට ඉදිරිපත් කර අනුමැතිය ලබාගත යුතුය. එම ලේබල්වල පහත සඳහන් මූලික තොරතුරු ඇතුළත් විය යුතුය.

1. බෝගයේ හෝ ප්‍රභේදයේ පොදු නාමය
2. බීජ තොගයේ තොග අංකය
3. බීජ පංතිය
4. ශුද්ධ බර හෝ පරිමාව හෝ සංඛ්‍යාව
5. අවම පැළවීමේ ප්‍රතිශතය
6. පාරිශුද්ධතාව ප්‍රතිශතයක් ලෙස
7. බීජ පරීක්ෂාව කරන ලද දිනය හා ඇසුරුම් කළ දිනය
8. කල් ඉකුත්වන දිනය
9. බීජ ප්‍රතිකාරකයක් යොදා ඇත්නම් ඒ බව හා පරිභෝජනයට නුසුදුසු බව
10. බීජ හසුරුවන්නාගේ නම, ලිපිනය හා බීජ පහතේ ලියාපදිංචි අංකය

07. දත්ත තොරතුරු නඩත්තු කිරීම හා බීජ පනතේ බලයලත් නිලධාරීන්ට සහයවීම

බලයලත් නිලධාරීන්ට බීජ නිෂ්පාදනය පිළිබඳ සියලු තොරතුරු පරීක්ෂා කිරීමට බලය පවරා ඇත. බීජ නිෂ්පාදකයන්ට අදාල වැදගත් තොරතුරු ක්‍රමානුකූල ලෙස නඩත්තු කිරීම බීජ නිෂ්පාදකයින්ගේ වගකීම වේ. එහිදී පහත දැක්වෙන දත්ත තොරතුරු නඩත්තු කළ යුතු වේ.

බීජ නිෂ්පාදන ගොවිපලක්/ගොවිපල් පිහිටුවීමේ දී

- මූලික බීජ මිලදී ගත් ලේඛල් හා මුදල් කුටිතාන්සි ආරක්ෂා සහිතව තබාගැනීම
- මිලදී ගත් බීජ ප්‍රමාණය
- වගාකල වපසරිය
- බීජ නිෂ්පාදනය කළ කන්නය
- නිපද වූ මුළු බීජ ප්‍රමාණය
- බීජ පරීක්ෂණ වාර්තාව
- ප්‍රමිතියට අනුකූලව විකිණීම සඳහා සකස් කළ ප්‍රමාණය
- ගබඩා කළ ස්ථානය
- අලෙවියට තබා ඇති ස්ථානය

බීජ අලෙවි කිරීමේ දී

1. බීජ පහත මඟින් අනුමත කරගත් ලේඛලයක් සියළුම ඇසුරුම්වලට යොදා තිබීම
2. අලෙවියට අදාළ රසිට් පත් නිකුත් කිරීම
3. බලයලත් නිලධාරීන්ට අවශ්‍ය අවස්ථාවල තොග වලින් නියැදි ලබාගැනීමට සම්පූර්ණ සහය ලබාදිය යුතුය
4. ගබඩා තත්ව යටතේ කාලයක් සමඟ බීජ ගුණාත්මය වෙනස්වීම් හැකි නිසා බීජ නිෂ්පාදනය කළ ආසන්නතම කන්නයේ දී නිකුත් නොවී ගබඩා කර තබා ගන්නා බීජ තොග ඊළඟ කන්නයේදී හෝ පසුව අලෙවි කරන්නේ නම් අලෙවි කිරීමට පෙර කන්නයේ සි නියැදියක් පරීක්ෂා කරගත යුතුය. පරීක්ෂණ වාර්තාවන් මඟින් අසමත් වන සෑම බීජ තොගයකම යොදා ඇති ලේඛල් හා මුද්‍රා ඉවත් කර බීජ තොගය ගබඩාවෙන් ද ඉවත් කළ යුතුය.

වගා කාලසටහන

මාර්තු	අප්‍රේල්	මැයි	ජූනි	ජූලි	අගෝ.	සැප්.	ඔක්.	නොවැ.	දෙසැ.	ජන.	පෙබ.	මාර්තු	අප්‍රේල්
නවත	කේෂ්‍රයේ සිටුවීම												
		වගා නවත්වුව											
				බල්බ පැමිණි බව									
					අස්වනු ගෙවීම								
						බල්බ හේරීම සහ බෙඩා කිරීම							
									බල්බ වසන්තිකරණය				
									බල්බ සිටුවීම				
										වගා නවත්වුව			
											මල් පරාගනය කිරීම		
													බීජ අස්වනු ගෙවීම හා සකස් කිරීම

ඇමුණුම I බීජ සහතික කිරීමේ වැඩසටහනට අයත් නිර්දේශිත අතිරේක ආහාර බෝග ප්‍රභේද

බෝගය	ප්‍රභේදය
ලොකු ලුහු (ඇලියම් සෙපා)	දඹුල්ල වරණය
රතු ලුහු (ඇලියම් සෙපා)	තින්තවේලි රෙඩ්
රටකපු (ඇරකිස් හයිපොපියා)	ඉන්දු, තිස්ස, ටිකිරි, වලව, ANK-G-1 (රෙඩ් ටෙස්ටා)
කුරක්කන් (විලියුසිස් කොරකානා)	රාවණා, ඕෂධ
සෝයා බෝංචි (ග්ලයිසින් මැක්ස්)	පී බී 1, පී එම් 13
තල (සෙසමම් ඉන්ඩිකම්)	එම් අයි 1, එම් අයි 3, උමා, මලී
උඳු (විග්නා මුංගෝ)	එම් අයි 1, අනුරාධ
කවිපි (විග්නා අංගිකියුලේටා)	බොම්බෙ, ධවල, එම් අයි 35, වරුණි
මුං (විග්නා රේචියේටා)	ආරි, එම් අයි 5, එම් අයි 6
බඩඉරිඟු (සියාමේස්)	හදා 1, රුවන්, සී එම් එල් 20 සී එම් එල් 348, සම්පත් (දෙමුහුම්)
මිරිස් (කැප්සිකම් ඇනම්)	කේ ඒ 2, එම් අයි 2, ගල්කිරියාගම වරණය, එම් අයි ශ්‍රීන්

ඇමුණුම 2 මූලික බීජ ලබාගත හැකි ස්ථාන

ජේරාදෙණිය බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානයේ අධ්‍යක්ෂ වෙත දැනුම් දීමෙන් මූලික බීජ අවශ්‍යතාව වෙන්කර ගත හැකි අතර එම බීජ ගන්නොරුව පිහිටි ව්‍යවච්ච බීජ මධ්‍යස්ථානයෙන් මිලදී ගත හැකිවේ. එහෙත් කල් ඇතිව දැනුම් දීම මඟින් පහත දැක්වා ඇති නියෝජ්‍ය කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ (බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය) කාර්යාලය හෝ බීජ අලෙවි සැල් කරා ප්‍රවාහනය කර දිය හැකි වේ.

අධ්‍යක්ෂ (බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය), ප්‍රධාන කාර්යාලය, ජේරාදෙණිය
 දුරකථන අංක: 081-2388100, 081-2388122, 081-2388106
 ෆැක්ස්: 081-2388608
 විද්‍යුත් ලිපිනය: spmdcoa@gmail.com

	නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ කාර්යාලය	ලිපිනය	දුරකථන අංක	ෆැක්ස්
1	නියෝජ්‍ය කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ	(බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය) කාර්යාලය, අලුත්තරම, මහියංගනය	055-2555653	
		රජයේ ගොවිපල, අලුත්තරම	055-2555654	
2	නියෝජ්‍ය කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ	(බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය) කාර්යාලය, මල්වත්ත, අම්පාර	063-2223619	063-2222066
		රජයේ ගොවිපල, මල්වත්ත	063-2632457	
		රජයේ ගොවිපල, කරදියන්ආරු	077-2374026	
3	නියෝජ්‍ය කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ	(බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය) කාර්යාලය, බටඅත, හුංගම	047-2226004	
		රජයේ ගොවිපල, බටඅත	041-2227044	
		රජයේ ගොවිපල, අම්බලන්තොට	047-2223218	
		රජයේ ගොවිපල, මීදිදෙණිය	047-2247415	
		රජයේ ගොවිපල, බටඅත	041-2227044	
		රජයේ ගොවිපල, මාතර	041-2221672	

4	නියෝජ්‍ය කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ	(බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය) කාර්යාලය, කොළඹ 05	011-2368299	
		රජයේ ගොවිපල, අමේපුස්ස	033-2273272	
		අලෙවිසැල, ශ්‍රීමත් මාක්ස් ප්‍රනාන්දු මාවත, කොළඹ 07	011-2696547	
5	නියෝජ්‍ය කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ	(බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය) කාර්යාලය, කන්තලේ	026-2234116	
		රජයේ ගොවිපල, කන්තලේ	026-2234118	
6	නියෝජ්‍ය කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ	(බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය) කාර්යාලය, කුණ්ඩසාලේ	081-2420471	
		රජයේ ගොවිපල, කුණ්ඩසාලේ	081-2421829	
7	නියෝජ්‍ය කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ	(බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය) කාර්යාලය, මහලුප්පල්ලම	025-2259416	
		රජයේ ගොවිපල, මහලුප්පල්ලම	025-2249133	
		අලෙවිසැල, මහලුප්පල්ලම	071-6041384	
8	නියෝජ්‍ය කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ	(බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය) කාර්යාලය, නිකවැරටිය	037-2260253	
9	නියෝජ්‍ය කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ	(බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය) කාර්යාලය, සීතාච්චිය, නුවරඑළිය	052-2222611	052-2222611
		රජයේ ගොවිපල, කඳපොළ	052-2229617	
		රජයේ ගොවිපල, මීපිලිමාන	052-2222616	
		රජයේ ගොවිපල, පිදුරුතලාගල	052-2229852	
		රජයේ ගොවිපල, සීතාච්චිය	052-2222479	
		රජයේ ගොවිපල, උඩරදැල්ල	052-3539109	
		රජයේ ගොවිපල, රහංගල	057-2280468	
		රජයේ ගොවිපල, සීතාච්චිය ගඬඩාව	052-3526866	
		අලෙවිසැල, කහගොල්ල	071-8311355	

10	නියෝජ්‍ය කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ	(බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය) කාර්යාලය, පරන්තන්	021-2280088, 077-6034656	021-2280088
		රජයේ ගොවිපල, පරන්තන්	021-2280077	
		අලෙවිසැල, පරන්තන්	077-9232163	
11	නියෝජ්‍ය කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ	(බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය) කාර්යාලය, පැල්වෙහෙර, දඹුල්ල	066-2284831	066-2284831
12	නියෝජ්‍ය කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ	(බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය) කාර්යාලය, පොළොන්නරුව	027-2222370	027-2222019
		රජයේ වී ගොවිපල, පොළොන්නරුව	027-2223017	
13	නියෝජ්‍ය කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ	(බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය) කාර්යාලය, නුවර පාර, වව්නියාව	024-2222273	024-2222273

බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය අලෙවි සැල්

	ආයතනය	දුරකථන අංක
1.	බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය අලෙවි සැල, කොළඹ	071-8657438/011-269947
2.	බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය අලෙවි සැල, කොළඹ	071-8437010/011-2368299
3.	බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය අලෙවි සැල, අත්තනගල්ල	071-8174536
4.	බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය අලෙවි සැල, අඹේපුස්ස	071-9972751/03-227322
5.	බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය අලෙවි සැල, මාතර	071-2232158/041-2221672
6.	බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය අලෙවි සැල, බටහිර	071-9365946
7.	බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය අලෙවි සැල, අම්බලන්තොට	071-7949135/047-2223218
8.	බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය අලෙවි සැල, හිකවැරටිය	037-2260253
9.	බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය අලෙවි සැල, බතලගොඩ	071-0850097
10.	බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය අලෙවි සැල, මහලුප්පල්ලම	025-2249133
11.	බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය අලෙවි සැල, පොළොන්නරුව	071-7366770
12.	බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය අලෙවි සැල, දඹුල්ල	071-8199849
13.	බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය අලෙවි සැල, ගන්නොරුව	071-1191897/081-2388221
14.	බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය අලෙවි සැල, අළුත්තරම	071-8473638/055-2555653

15.	බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය අලෙවි සැල, මදුරුකැටිය	072-6550499
16.	බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය අලෙවි සැල, කහගොල්ල	071-8437768
17.	බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය අලෙවි සැල, කිලිනොච්චිය	021-2280077
18.	බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය අලෙවි සැල, වාගොල්ල	071-6138958
19.	බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය අලෙවි සැල, අම්පාර	063-2223618

ඇමුණුම 3 බීජ සහතික කිරීමේ කටයුතු සඳහා ලියාපදිංචියට අයදුම් කිරීමේ ආකෘතිය

බීජ ගොවිපලේ සහතික කර ගැනීම සඳහා ඉල්ලුම් කිරීමේදී අනුගමනය කළ යුතු ක්‍රියා පිළිවෙල

බීජ ගොවිපලක් සහතික කර ගැනීම සඳහා ඉල්ලුම් කිරීමේදී අසම්පූර්ණව, නිවැරදි නොවන හා අපැහැදිලි ආකාරයට ඉල්ලීම්/විස්තර වචීම හිසා අදාල ලේඛණ මෙම කාර්යාලයේ ලේඛණ සමඟ ගැලපීමට නොහැකි වන බැවින් වම ඉල්ලීම් ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට සිදුවන අවස්ථා ඇත. වඩාත් ලේඛණ ඉදිරිපත් කිරීමේදී ඔබ විසින් මිලදී ගත් බීජ ඇසුරුම් ලේඛලිනි ඇති විස්තරද කියවා පහත සඳහන් ආකෘතියට අනුව ඉදිරිපත් කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. එහි පිටපතක් අනිවාර්යයෙන්ම ඔබේ ප්‍රදේශයේ බීජ සහතික කිරීමේ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලයේ ස්ථාන භාර නිලධාරී වෙත යැවිය යුතුද වේ.

බීජ සහතික කිරීමේ කටයුතු සඳහා ලියාපදිංචියට අයදුම් කිරීමේ ආකෘතිය

ඔබේ ලිපිනය:-

දිනය:-

නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ

බීජ සහතික කිරීමේ ප්‍රධාන කාර්යාලය

තැ.පෙ. 03,

ගන්නොරුව, පේරාදෙණිය.

බීජ සහතික කර ගැනීම සඳහා බීජ නිෂ්පාදන ගොවිපලක් ලියාපදිංචි කර ගැනීමට අයදුම් කිරීම:

මා විසින්/අප ආයතනය විසින් ඉහත කන්තය සඳහා බීජ නිෂ්පාදනය වෙනුවෙන් පිහිටුවා ඇති ගොවිපලේ හි අදාල විස්තර පහත සඳහන් කර වචන අතර වම ගොවිපල/ගොවිපලේ මෙම ප්‍රදේශයට අයත් බීජ සහතික කිරීමේ අදාල ප්‍රාදේශීය කාර්යාල මඟින් සහතික කර ගැනීම සඳහා ලියාපදිංචි කිරීමට ඔවුන් වෙත අනුමැතිය ලබාදෙන මෙන් කාරුණිකව ඉල්ලා සිටිමි/ සිටිමු.

බීජ පනතේ ලියාපදිංචි වූ අංකය:-

බෝගය:- වී/අතිරේක ආහාර බෝග/විලවළු (අනවශ්‍ය වචන කපා හරින්න)

අනු අංකය, නම හා ලිපිනය බෝගය ප්‍රභේදය බීජ පංතිය තොග අංකය භාවිතා කළ බීජ ප්‍රමාණය වපසරිය වගා කළ දිනය:-

ගොවිපල පිහිටුවා ඇති ස්ථානය:-

අප විසින්/මා විසින් ඉහත සපයා ඇති විස්තර හිවැරදි වේ. බීජ සහතික කිරීමේ හිඟි රිඟි වලට එකඟව ලබාදෙන උපදෙස් පිළිපැදීමටත් පූර්ණ සහතික කිරීමේ ක්‍රියාවලිය ඉටුකර ගැනීමටත් එකඟ වෙමි.

අත්සන :-

නම :-

පිටපත :- ස්ථානභාර නිලධාරී - බීජ සහතික කිරීමේ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය

සහතික කිරීමේදී ගාස්තු අය කිරීමේ විස්තර

බීජ සහතික කිරීමේ සේවය ලබා ගැනීම සඳහා අදාල ගාස්තු (කන්නයට, අක්කර 1ට)
රු. 400/- වේ

- වී (අක්කර 1/2 අවම)	රු. 400.00
- බීජ පරීක්ෂණාගාර ගාස්තු	
- නියැදියක් පූර්ණ පරීක්ෂාවක් සඳහා	රු. 345.00
- තෙතමනය පමණක් පරීක්ෂා කිරීම සඳහා	රු. 57.50
- පැළවීම පමණක් පරීක්ෂා කිරීම සඳහා	රු. 172.50

ඇමුණුම 4 රතු ලුහු හා ලොකු ලුහු බීජ කේෂ්ත්‍රය නියමිත පරිදි හුදකලාකරණය කිරීමේ පරහරයෙන් වෙන් කර තැබිය යුතුවේ.

	අවම දුර (M)							
	මව් බද්ධ නිෂ්පාදන අවධිය				බීජ නිෂ්පාදන අවධිය			
	අභිජනන	මූලික	සම්මත	වාණිජ	අභිජනන	මූලික	සම්මත	වාණිජ
වෙනත් බෝග ප්‍රභේදයන් අතර දුර	5	5	5	5	1000	1000	500	500
ලුහු බෝගයේ ප්‍රභේද අතර දුර	5	5	5	5	1000	1000	500	500

සුවිශේෂ අවශ්‍යතා

	මූලික අවම අගය			
	අභිජනන	මූලික	සම්මත	වාණිජ
බල්බ ද්‍රව්‍යය ප්‍රභේද ලක්ෂණ පෙන්නුම් කිරීම	0.10%	0.20%	0.20%	0.30%
වෙනත් ප්‍රභේද	0.10%	0.20%	0.2%	0.20%

බීජ ප්‍රමිති

		උපරිම අගය			
		අභිජනන	මූලික	සම්මත	වාණිජ
භෞතික පාරිශුද්ධතාවය		98%	98%	98%	97%
ප්‍රවේනික පාරිශුද්ධතාවය (අවම)		98%	98%	98%	97%
අක්‍රීය ද්‍රව්‍ය (උපරිම)		2%	2%	2%	3%
පුරෝහනය	ලොකු ලුහු	80	80	70	70
	රතු ලුහු	70	70	70	70
වල් බීජ (උපරිම)		5/kg	5/kg	5/kg	5/kg
අභිජනන වල් බීජ		0	0	0	0
තෙතමනය (උපරිම)	ලොකු ලුහු	9%	9%	9%	9%
	රතු ලුහු	8%	8%	8%	8%
තෙතමනය (අසංවෘත තත්ත්ව)					
තෙතමනය (අසංවෘත තත්ත්ව)		6%	6%	6%	6%

ඇමුණුම 05 බීජ සහතික කිරීමේ සේවයේ ප්‍රාදේශීය කාර්යාල

	අංක	ආයතනය	දුරකථන අංක
1	ස්ථාන භාර නිලධාරී	බීජ සහතික කිරීමේ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය, හිකවැරටිය	037-2260309
2	ස්ථාන භාර නිලධාරී	බීජ සහතික කිරීමේ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය, හිඟුරක්ගොඩ	027-2246319
3	ස්ථාන භාර නිලධාරී	බීජ සහතික කිරීමේ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය, පොළොන්නරුව	027-2222119
4	ස්ථාන භාර නිලධාරී	බීජ සහතික කිරීමේ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය, පැල්වෙහෙර, දඹුල්ල.	066-2284138
5	ස්ථාන භාර නිලධාරී	බීජ සහතික කිරීමේ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය, අලුත්තරම, මහියංගනය හරහා	055-3560104
6	ස්ථාන භාර නිලධාරී	බීජ සහතික කිරීමේ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය, ඊකිල්ලගස්කඩ	081-3824703
7	ස්ථාන භාර නිලධාරී	බීජ සහතික කිරීමේ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය, මහඉලුප්පල්ලම	025-2249260
8	ස්ථාන භාර නිලධාරී	බීජ සහතික කිරීමේ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය, රජයේ බීජ නිෂ්පාදන ගොවිපල, මන්නාරම පාර, මුරුත්තන්	
9	ස්ථාන භාර නිලධාරී	බීජ සහතික කිරීමේ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය, කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව, පලතුරු කම්හල පාර, නාරාහේන්පිට, කොළඹ 05	011-2687478
10	ස්ථාන භාර නිලධාරී	බීජ සහතික කිරීමේ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය, බටහිර, හුංගම.	047-2226039
11	ස්ථාන භාර නිලධාරී	බීජ සහතික කිරීමේ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය, සිතාවිලිය, නුවරඑළිය.	052-2222867
12	ස්ථාන භාර නිලධාරී	බීජ සහතික කිරීමේ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය, කුණ්ඩසාලේ.	081-2422142
13	ස්ථාන භාර නිලධාරී	බීජ සහතික කිරීමේ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය, බිබිල.	055-2265706

14	ස්ථාන භාර නිලධාරී	බීජ සහතික කිරීමේ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය, කවීවේරිය ව්‍යාපෘති ගොඩනැගිල්ලේ උඩු මහල, අම්පාර	063-2223870
15	ස්ථාන භාර නිලධාරී	බීජ සහතික කිරීමේ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය, ගොඩගම, පැල්මඩුල්ල	045-2274169
16	ස්ථාන භාර නිලධාරී	බීජ සහතික කිරීමේ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය, නුවර පාර, වව්නියාව	024-2224592
17	ස්ථාන භාර නිලධාරී	බීජ සහතික කිරීමේ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය නියෝජ්‍ය කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ ව්‍යාපෘති කාර්යාලය, ගඬඬා ඒදිය, මාතර	077-6762463
18	ස්ථාන භාර නිලධාරී	බීජ සහතික කිරීමේ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථානය, කල්ලඬි, මඩකලපුව	065-2224463
19	ස්ථාන භාර නිලධාරී	බීජ සහතික කිරීමේ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානය පලාලි පාර, යාපනය	021-2227502
20	ස්ථාන භාර නිලධාරී	බීජ සහතික කිරීමේ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය, පරන්නන්	077-5289551
21	ස්ථාන භාර නිලධාරී	බීජ සහතික කිරීමේ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය, කන්නලේ	026-2234314
22	ස්ථාන භාර නිලධාරී	බීජ සහතික කිරීමේ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය, බතලගොඩ, ඉබ්බාගමුව	037-2259241
23	ස්ථාන භාර නිලධාරී	බීජ සහතික කිරීමේ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය, ලඬුදුව, අක්මීමණ	091-2248051

බීජ පරීක්ෂණාගාර

	අංක	ආයතනය	දුරකථන අංක
1	ස්ථාන භාර නිලධාරී	මධ්‍යම බීජ පරීක්ෂණාගාරය, පේරාදෙණිය	081-2388142
2	ස්ථාන භාර නිලධාරී	බීජ පරීක්ෂණාගාරය, මහලුප්පල්ලම	025-2249135
3	ස්ථාන භාර නිලධාරී	බීජ පරීක්ෂණාගාරය, බටහිර, නුගම	047-3489280
4	ස්ථාන භාර නිලධාරී	බීජ පරීක්ෂණාගාරය, අළුත්තරම මහියංගණය හරහා	055-3590289

බීජ සහතික කිරීමේ සේවයට අයත් ඒකකයන්හි පිහිටීම

